

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 280 (3144) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

A világtörténelem legmozgalmasabb esztendeje

Irta: Dr Paál Árpád

Most december 11-ikén volt egy-éves fordulója annak, hogy az 1940. szeptember 27-ikén kötött hármasegyezmény hatalmai: Japán, Németország és Olaszország teljes fegyverszövetségre léptek egymással. A fegyverszövetség elhatározásában kimondták, hogy mindaddig a fegyvert le nem teszik, míg az Északamerika és Anglia által rájuk kényszerített háborút győzelmesen be nem fejezik. Egyikük se köt fegyverszünetet, vagy békét közös egyetértés nélkül. A három fegyverszövetséges a háború győzelmes befejezése után is legszorosabban együttműködik, hogy a korábbi hármasegyezmény alapján megvalósítsa a világ hatalmi viszonyainak igazságos új elrendezését. Szóval: a fegyveres szövetséget majd békeszövetségként is fenn fogják tartani.

Ennek a nagyfontosságú nemzetközi megállapodásnak egyéves évfordulóján a három államfő között, s kormányaik és népeik között ünnepélyes szavú izenetsváltások történtek, melyek testvéri melegséggel emlékeztek a szövetségkötésre és a lefolyt esztendő közös küzdelméről megerősödve, bizó reménységüket fejezték ki a közös győzelem tekintetében. Az bizonyos, hogy a lefolyt esztendő talán legmozgalmasabb esztendeje volt az egész emberiség eddigi történetének. A második világháború ugyan nem ekkor kezdődött, de igazán az egész világ minden földrészére kiterjedő háborúvá, igazi világháborúvá ebben az esztendőben változott. És ezt a világháborús első esztendőt a hármasegyezmény szövetséges hatalmai úgy vívták meg, hogy két világrészben: Európában és Ázsiában a maguk főlényét kétségtelenül tették, s más két világrészben: Afrikában és Ausztráliában is az angolszász világuralom addigi főlényét igen kérdésessé változtatták.

Az ötödik világrészben, Amerikában is megrendült az addigi belső egyensúlyozottságnak és önmagába zárkózottságnak minden nyugalma, s minden olyan új történelmi képződése, mely az óriási munkaerővel, s az ezekből folyó óriási lehetőségekkel biztatta az odaáramlott népeket és rajtuk keresztül a világot. Amerikát az északamerikai kormányzati irányba a belső fejlődések gazdaságából kitértorította, belevitte a világuralmi vágyak üzésébe, s most ez a világbéke garantálására hivatott emberiségi terület is közvetlenül benne vonaglik a világháborúban. Sőt éppen Északamerika ennek a világháborúnak a mindjobban megdőbentő ré-

szese. Háborúba lépésekor azt hitte, hogy könnyű tengeri és szárazföldi kirándulásokkal, de hadiparának és aranyának nekizudításával könnyen győztes tud lenni az egész világ fölött. Napról-napra azonban arról kell meggyőződnie, hogy az ő anyagi hatalmával szemben a népek szellemének egész világa áll ellen, s ez az új világ akarja a maga föltámadását és új életét.

Ilyen ellenhatással szemben a nagyigényű északamerikai világuralmi irányzat is mit tehet egyebet, mint azt, hogy nem tudván birni a szembenállókkal, a saját szövetségét, Angliát igyekszik kitudni világuralmi pozíciójából. Az északafrikai vállalkozás, melyet a francia gyarmatbirtokok elharácsolására kezdett, ez tulajdonképpen nem a hármasegyezmény

hatalmával való tisztességes és egyenes megbirkózás, hanem arra irányuló ténykedés, hogy ami biztonságot Angliától a hármasegyezmény együttműködése a Földközi-tengeren elvett, azt Északamerika szereze meg. Az egész afrikai és ausztráliai angoluralom megrendült, s Északamerika itt akar a küzdők mögött harmadik erőszózó lenni. Erre célozva mondotta Churchill, az angol kormányelnök, hogy ő viszont nem akar az angol világuralom felszámolója lenni: mire sértődött visszavágásokkal válaszoltak az északamerikai kormányzat felőlős tényezői.

Tehát a japán-német-olasz fegyveres szövetség első esztendejének a végén így áll a helyzet, hogy ennek a hármasegyezménynek a szilárdítását semmiféle ingatta meg, holott a

távolkeleti tengereken, az orosz birodalom közepén és Afrika északi partjain egyszerre kellett helytállania. Ellenben a szembenálló világhatalmak pozíciója úgy megingott, hogy már az angol világbirodalom felszámolásáról nyílt vita kezd folyni e hatalmak között. A hármasegyezmény első évének a mérlegeként ezt vehetjük a legjellemzőbb eredménynek. Ehhez képest a világháborús mechanizmus mozgásai mindenestre előidéz, vagy kiséző jelenségek, de a helyzetnek mégis csak felületi megnyilatkozásai. A helyzet igazi meghatározója olyan mélyen van, hogy azt még az angolszász hatalmaknak a tengerek mélyére küldött sok-sok millió tonna hajóvesztése se tudja teljesen kifejezni. És még annak az orosz területnek a mélysége se, ahol az angolszász világuralomért harcoló legnagyobb szárazföldi hadsereg a bolsevisták tömegereje küzd a teljes felőrdéssel.

A japán-német-olasz fegyverszövetségnek kétségtelenül megvoltak a maga nagy hadisikerai. Egyik az, hogy egész Európát egybefogó egységgé tudta tenni, s a bolsevizmust is Oroszország legtermőbb területeitől hátra tudta szorítani, viszont e területeket

Pétain minden módon támogatja Franciaország új-európai politikáját

Hadijelentést adott ki a honvédezerkar. Vihar előtti csend Észak-Afrikában

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa megállapítja, hogy a történelem egykor majd, a háromhatalmi szerződés államainak haditerület példamutató stratégiának fogja értékelni Ha az ellenség ismerné ennek a tervnek tökéletességét, belátna vállalkozásainak hasztalanságát. A háromhatalmi szerződés államai részéről nagyszerűeknek ígérkező új találmányok vannak kipróbálás alatt.

Páris. (MTI.) Az Interinf jelenti: Politikai körökben megállapították, hogy Pétain tábornagy a legjobb egészségnél örvend, ellentétben egyes híresztelésekkel szemben és minden módon támogatja azt a politikát, amely Franciaországnak az új Európába való beleilleszkedését célozza.

Bern. (Bud. Tud.): A csungkingi kormány katonai szóvivője kijelentette, hogy a japánok Indo-Kínában Dego tábornok közreműködésével százezer emberből álló hadsereget szerveznek, amellyel Júnan tartományt akarják megtámadni.

Madrid. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mexikói jelentés szerint Mexikó nem gondol arra, hogy csak egyetlen egy katonát is küldjön a tengerentúltra.

Tuniszban és Cirenaiikában döntő összecsapás készül

Bern. (Bud. Tud.): Anderson tábornok főhadiszállásáról jelenti, hogy a szakadó eső folytán Tuniszban minden nagyobb hadművelet szünetel. A főhadiszálláson az a felfogás uralkodik, hogy mindkét részről gyűjtik az erőt a döntő összecsapásra.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A pénteki hadijelentés kiegészítésül közlik: Tuniszban a tengely haderőinek helyi jellegű vállalkozásai hadászatiag kedvező tereprészeken megállására vezettek. Német és olasz

harcigépek leküzdötték az időjárás-viszontagságokat és folytatták az ellenség bombázását. Éjjel-nappal támadták az ellenség repülőtereket, valamint az utánpótlási útakat. A VIII. angol hadsereg támadásának folytatásáról szóló hírek koraiaknak bizonyultak. Biztosra vehető, hogy Montgomery tábornok meggyőződött arról, hogy a német és olasz páncélos haderő ellenállási ereje szükségessé teszi a további támadási előkészületeket.

Ankara. (MTI.) A Stefani Iroda je-

lenti: Mint Iranból közlik, az irani brit csapatok megszállták Teheránt és felváltották ott a szovjet helyőrséget. A változás oka nem csupán a lakosság ismételt súlyos nyugtalansága, hanem az is, hogy a szovjet csapatokra sürgős szükség van a megüszült támadással kapcsolatban keletkezett veszteségek pótlására. Az angolok ezenkívül a németek fenyegető kaukázusi előnyomulására való tekintettel, fokozni akarják az északiráni védelmet.

Párizsból jelenti: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az önkénteseket toborzó francia légi felhívást bocsaított ki, amelyben hangoztatja, hogy a német-francia együttműködés az új Európa megteremtésének legfontosabb feltétele. A franciák számára ma alkalom nyílik arra, hogy visszaszerezhessék a hazájukat. A felhívás felszólítja a franciákat, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek önként a légióba, amely küzd a bolsevizmus ellen és a gyarmatok visszafoglalásáért.

Vichyből jelenti: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A francia rádió közlése szerint a rendőrségnek a kommunisták és terroristák elleni intézkedései igen eredményesek voltak. Nagyszabású kommunistaszervezetet lepleztek le Marseilleben, melynek 22 vezetőjét leartóztatták. A letartóztatottaknak részük volt a robbanóanyagokkal ellátott merényletekben is.

PÉNTEK

Éljen a napon is

SZERENCSES VÉTEL EGY "HÉTVÉZER SOROZAT"

Standard RÁDIO

Fülöp Károly

rádió- és elektrotechnikai vállalat, Rákóczi út 31. sz.

Kapható

VACSI ES DOBRIBAN

Rádió és villamossági üzlete

Kossuth Latos-u. 5-7. Telefon 27-33.

Kapható a

"MUSICA"-ban

Rác Ernő cégnél

Rákóczi-ut 11. szám

Kapható

Péter István

rádió és villamossági üzletében

Nagy Sándor-u. 19. Tel. 30-43.

Mózes István

rádió és műszaki üzlet

Nagyvárad, Hlatky E.-u. 15.

z európai onellátás rendszerébe tudta bekapcsolni. Másik az, hogy ugyanezt az Európát a Földközi tenger felől, fenyegető amerikai betöréssel szemben is villámgyors ellenhuzással tudta megvédeni, holott ezt a betörést a franciák Európa elleni áruháza szinte a teljes sikerig előkészítette. A harmadik, de fontosságában hasonló jelentőségű hadisiker, amit a japánok értek el Távolkeleten, ahonnan valósággal kisépérték az amerikai és angol uralmat s Indiát és Ausztráliát is kezdik kimozdítani az angol világhatalom rendszeréből. Nem hiába mondotta most a fegyverszövetség megkötése évfordulóján a japán miniszterelnök a német és olasz néphez való üzenetként, hogy a Távolkeleten ők már megteremtették a végső győzelem minden hadászati és gazdasági előfeltételét. Ez úgy van. És amikor Amerika csak egy év múlva meri bevallani, hogy a japánokkal kezdett háborújában milyen óriási veszteségei voltak, milyen „nagy szűgyen” érte őt, akkor ez is elárulja hogy az angolszász világ-

uralmi igények napja a Távolkeleten leáldozott, nem tud a japánok fölkelő napjával versenyezni.

Mindezek a hármasszövetség óriási hadisikereit jelentik. De — mondom — ezek mégis csak a nagy világhullámszáz óriási külső arányai. A belső erők ennél még nagyobbak. Az igazi mélység e világeseményekben az, hogy Európa és Ázsia népeinek a lelke valami új életösztönt kapott, annak drámai fölerzése vált új világmozgató tudattá, akarattá és kitartássá. A népek lelkének ez a mélységhől való előtörése az, ami nemcsak a hármasszövetség államait és országait járja át, de megmozgatott minden népet, még az angolok, az amerikaiak népét is. Nemcsak Távolkeleten, de Középeurópában, de fölünk északra és délre is; nemcsak az ősi kultúrájuk misztikumából felvonagló hinduk, kínaiak és arabok között, de még Afrika eszmélnéki kezdő fekete népei között is feltámadt a lélek ereje, mely az önmaga tökéletességét akarja. Nem kíván idegen anyagi érdekek rabszolgája lenni, hanem a világban saját küzdése árán a saját léte helyét akarja biztosítani.

Ezzel a világszellemmel került

Nem tartanak déli szünetet a kereskedők az országos vásár két napján

Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedelmi Csarnok körül a kereskedőkkel a polgármester értesítését, amelynek értelmében a kereskedők hétfőn és kedden, az országos vásár két napján nem tartanak déli szünetet.

Erdemes munkásokat tüntetett ki az Iparügyi miniszter

Hét nagyváradai ipari és gyári munkás kapta meg a kitüntetését szombaton délután

Nagyvárad. Saját tud. Az iparügyi miniszter a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara útján érdemes nagyváradai, szatmári, nagykárolyi, nagybányai, nagyszalontai és érmihályfalvai ipari és gyári munkásokat tüntet ki. A kitüntetettek között hét nagyváradai van. Ezeknek szombaton délután benedékes ünnepség között adták át a kitüntetést: diszoklevelet és 100 pengő pénzüjalmat. A hét nagyváradai munkás a következő: Bereczky Béla tímáregéd, Oláh János ácssegéd, özv. Pelle Lászlóné vasalónő, Sebestyán Károly gyárimunkás, Siteri Sándor ácssegéd, Szabó István péksegéd és Szántó Vince gyárimunkás.

Szatmárról a következők kaptak kitüntetést: Ari Vilma gyárimunkásnő, Gyűgyei Zsigmond asztalossegéd, Hajdu Ambrus szappanfőzősegéd, Nagykarolyból Ackermann János kőművessegédet tüntet ki. Nagybányáról Neusli Antal szabósegédet. Nagyszalontáról Tógyer Mihály férfiszabót, Csete Mihály kőfaragót és Dánó Ferencet, érmihályfalváról Vincze József cipészt.

Kévéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

ZONGORA és HARMONIUM JURASZIK

vásárlás előtt keresse fel bizalommal

zongora, orgona és harmonium

készítő üzemét, Saspalota, I. em. „Hangya” előtti lépcső lejárát, Hangolást és javítást garancia mellett első rangú kivitelben szakszerűen végzi, magas állami kitüntetésekkel országosan elismert. Telefon sz. 25-65

szembe a mult hatalmasainak a maguk uralmátöröltető rendszere. Ezzel a rendszerrel folyik a világháború Távolkeletől Távolnyugatig. Mi is benne vagyunk. Nekünk is ott a helyünk az új, az igazságos, a lélektől ihletett népi élet küzdői között; még a Távolkelettel való néprokonságunk is erre kötelez. A hármasszövetség ezt a küzdelmet folytatja. És legfontosabb pont a szövetségi megállapodásban, hogy nemcsak győzelmet akar, de azontul a békében is együttműködést kíván a világ igazságos, új rendjének a kialakításáért és fenntartásáért. Ugy kell küzdenünk nekünk is, hogy érdemünk legyen, s hogy érdemünk arányában mi is megtalálhassuk a magunk népe életének minden igazságát.

Rendelet a tejtermelők országos szövetkezetének további működéséről

MTI jelenti: A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a tejtermelők országos szövetkezte a most kiadott rendelet hatályától kezdve tejtermelők szövetségének országos szövetkezte alakjában folytatja működését. A rendelet hatálya egyelőre nem terjed ki azokra a tejszövetkezetekre, amelyek a magyar szövetkezeti jogszabályok hatályának a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való kiterjesztése tárgyában kiadott 2150—1941. M. E. számú rendelet hatálya alá tartoznak. A földművelésügyi minisztert a kormány felhatalmazta, hogy a rendelet az említett tejszövetkezetekre is kiterjessze.

Jelentkezzenek a városi nyugdíjasok OTBA-igazolványukkal

Nagyvárad thj. város polgármestere 58.466—192. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az 1900—1940. III.-b. sz. m. kir. pénzügyminiszteri rendelet alapján, felhívom az összes városi nyugdíjasokat, hogy mivel a m. kir. Központi Illetményhivatal által végleges OTBA igazolvánnyal már elláttattak, a hirdetésben levő ideiglenes OTBA tárcsa igazolványukat városházán a földszint 7-es számú szobában, a hivatalos órák alatt, jelen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül, saját érdekükben szolgáltatassák vissza.

Nagyvárad, 1942. december 10.

Dr. Gyapay László s. k. h. polgármester.

Gárdonyi Géza halhatatlan regényének filmváltozata

Isten rabjai

Főszerepben: Bulla Elma Szilassy László. az APOLLO-ban

Belvárosi

Vasárnaptól

Rákóczi induló

Főszereplők: Jávör Pál, Turay Ida, Dajka Margit, Kiss Ferenc, Csontos, Halmay Tibor

Szombaton

utoljára

Szerelem és Vérpád

Bette Davis és Errol Flynn óriás amerikai színes filmje

Nagyszerű magyar vigjáték

Lesz, ami lesz!

Főszereplői: Ania Suli, Vaszary, Mály. a CASINOBAN

Kiadta a honvédezerkar 33-ik számú hadijelentését

Említésreméltó harci cselekmény nem történt a magyar frontszakaszon

A MTI jelenti: 33-ik számú hadijelentés: A honvédezerkar főnöke közli: Az elmúlt hétfolyamán, a magyar hadsereg arcvonalán — a sikeres saját vállalkozásoktól eltekintve — említésre méltó nagyobb harciselekmény nem történt. Dél-dunántúli csapataink vállalkozó csoportja egy alkalommal mélyen betört az ellenség főellenállási vonalába, majd onnan több ellenséges elmentáadás visszaverése után, értékes felderítési eredményekkel, veszteség nélkül tért vissza.

Huszonöt izben keltek át a Donon felderítő osztagaink

A MTI jelenti: A honvédezerkar főnöke szombaton kiadott 33-ik számú hadijelentéséhez katonai körökben meg a következő kiegészítést fűzték:

Az elmúlt hetet a magyar csapatok arcvonalán mindkét oldalról megnyilvánuló élénk vállalkozások legnagyobb száradnyi kötelékekkel, másutt kisebb osztagokkal kísérelte meg állásaink megközelítését. Valamennyi kísérletet megkíséreltük honvédeink. A bolsevista vállalkozások legnagyobb része már tüzésünk elhárított tüzeiben összeomlott és az említett egyik nagyobb vállalkozás után 40 halott hátrahagyásával menekültek vissza a Don folyó tülő partjára. Saját vállalkozó és felderítő osztagaink mintegy 25 izben keltek át a folyón és törtek be az ellenséges védővezetbe. Összesen 17 ezovjet felderítőt és több figyelőőrsöt pusztítottak el. Ezenkívül néhány foglyot ejtettek, továbbá gépfegyvereket, golyószórókat, gránátvetőket és löszert zsákmányoltak. Egyes szovjet csapatoknál mutatkozó tünetek jellemzése céljából talán nem érdektelen annak megemlítése, hogy a visszatért ellenséges osztagok hátrahagyott halottain a hőköpeny alatt, polgári ruhát találtak honvédeink, továbbá, hogy az ellenséges járőr tagjai saját állásaink előtt lelőtték parancsnokukat, azután megadták magukat. A Don menti arcvonalon egyébiránt helyenként kisebb hőfúvások voltak. A hőmérséklet általában mínusz 10 fok körül ingadozott.

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti arcvonal helyzetét — mint a német fővárosban megállapítják — a német csapatoknak a középső szakaszon végrehajtott ellentámadásai jellemzik. — Azokat a szovjet kötelékeket, amelyek körülzárását tegnap jelentették, most már teljesen katlanbaszorították és a katlant a német csapatok ékei különböző csoportokra osztották. Megsemmisítésük folyamatban van. A nagy Don kanyarban német csapatok elszánt

harcra közelebből meg nem jelölt magaslatot vettek birtokukba. Egyébként a német jelentések újból kiemelik, a Don középső szakaszánál észlelt szovjet felvonulásokat.

Berlin. (Bud. Tud.) A német fővárosba érkezett értesülések szerint a líbiai hadjárat úgy látszik, a várt új szakaszába lépett. Erre lehet következtetni a VIII-ik brit hadsereg tüzéségi előkészületeiből. Berlini körökben azon a véleményen vannak, hogy a VIII-ik brit hadsereg támadása rövidesen bekövetkezhet.

Bern. (Bud. Tud.) A szövetségesek északafrikai főhadiszállásáról származó jelentés szerint Nehring tábornok páncélos csapatainak támadásai a brit első hadsereg jobbszárnyának gyengítésére irányulnak. Mindkét részből arra törek-szenek, hogy nehéz hadianyagot szállítsanak az arcvonalra és az utánpótlást megjavítsák. A szövetségesek főhadiszállásán is beismerik, hogy a német csapatok állandóan erősítéseket kapnak és naponta átlag 10—12 német szállító-repülőgép száll le Tunisz mellett. Ezenkívül olasz vizirepülőgépek üzemanyagot, illetve teherhajók nehézfegyvere-

Szőlők pótlására:
amerikai gyökere svesszők.
Szőlők felujítására:
gyökerez fásójtványok.
Ojtványkészítés céljaira:
amerikai és európai simavesszők

legrégibb és legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Teleki Szőlőtelepek

Villány.
52. üzemi ev.

Képes Szőlészeti Ertesítőnket kívánatra díjmentesen küldjük."

ket szállítanak Tunizba. Tuniz köz-
zepső részeibe, különösen Cabes környé-
kére is érkeznek német szállítórepülő-
gépek. A szövetségesek legutóbbi te-
bourbai visszavonulása óta a német áll-
lások Tebourdánál félkörben haladnak.
Londoni hírek szerint az első hadse-
reg ékezerü előretörésével a hadsereg
jobb szárnya veszélynek van kitéve. Ezt
a helyzetet a német csapatok a legutó-
bbi napokban ki is használták és az el-
ső hadsereg szárnyait megtámadták.
Német felderítő csapatok Tuniztól 25
kilométernyire délnyugatra Masicault
irányában haladnak a medjerdai fenn-
síkon át, azon az úton, amely Tebour-
hát Medjezzel összeköti.

Nőkkel váltják fel a németor- szági francia foglyokat

(MTI) Az OFI jelenti: A francia minisz-
tertanács pénteki ülésén Laval minisz-
terelnök beszámolt a politikai helyzet-
ről. A munkaügyi miniszter jelentést
terjesztett a minisztertanács elé, amely
szerint a volt meg nem szállított fran-
cia területen élő nőket is igénybe ve-
szik a foglyok leváltására irányuló
németországi munka céljaira, hogy ne
kelljen nagyobb számban idősebb és
családfenntartó munkásokat igénybe-
venni.

Karácsonyi zenealbumok

megérkeztek

Rózsavölgyi-Bard album P. 9.—
Nádor album P. 9.—

vidéki megrendeléseket a pénz be-
küldése ellenében portómentesen
küldöm

Hunyadi József

könyv, papir- és zenemű
kereskedő

Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Elutasította a járásbiróság Deutsch Aladár és dr. Grosz Endre kárenyhítési keresetét a görögkeleti püspökséggel szemben

Kártérítést ítél meg a bíróság az alperesek között

Nagyvárad. Saját tud. Deutsch Ala-
dár és dr. Grosz Endre mint Grosz
Sándor gyógyszerész örökösei pert indí-
tottak ügyvédjük, dr. Maár Gyula út-
ján a nagyvárad görögkeleti püspökség
ellen kárenyhítés miatt azért, mert
állítólag értéken alul adták el a Szé-
chenyi-terén lévő Bartsch-házat. A ke-
resetben 150.000 pengő kárenyhítés
megítélését kérték.

Az ügyet szombaton tárgyalta dr. He-
gedüs Frigyes kir. járásbírói elnök,
aki a kihallgatott szakértő véleménye
alapján megállapította, hogy a görög-
keleti püspökség a valóságos értéket
fizette s így sem Deutsch, sem dr. Grosz
nem támaszthat igényt kárenyhítésre.
Ezzel szemben dr. Grosz Endrének
2500 pengő kártérítést ítél meg Deutsch
Aladárrel szemben, minthogy Deutech
a vétel-eladás között nyereségre tett
szert s így az 1918 előtti tulajdonos
örökösének kárenyhítésre alapja volt.

A perveztes felek képviselője, dr.
Maár Gyula az ítéletet valószínűleg
megfelelbezi. A görögkeleti püspöksé-
get dr. Pop János ügyvéd képviselte.

A perveztes felek képviselője, dr.
Maár Gyula az ítéletet valószínűleg
megfelelbezi. A görögkeleti püspöksé-
get dr. Pop János ügyvéd képviselte.

Kiosztja az Iparkamara a Szent László-heti kirakatverseny díjait

Nagyvárad. Saját tud. Annakidején
beszámoltunk a Szent László-heti ki-
rakatverseny győzteseiről. A díjak ki-
osztására szombaton délután került
sor.

Bronzérmet kaptak: a Hangya Fehér
Etelka a Szerencsi Fiók (üzletvezető
Gavallér Irma) a Nemzeti Könyvkeres-
kedés (tulajdonos Krausz István) és
Pataky András.

Diszoklevelet kaptak: ifj. Lakatos
István Riskó Béla Molnár János, Hed-
rich Richárdné, Tompa Ferenc, Gyenge
István, Örszem könyvkereskedés (üzlet-
vezető Lestyán Kálmán) és az Észti ka-
lapszalón. Az Iparkamara elismerő
oklevelét kapták: Ginzery Kálmán,
Kirándy József, Boruzs József, Sándor
István és Markovits Miklós.

Hétfőn ül össze a fodrász- ipar legkisebb munkabéreit megállapító vegyes bizottság

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk előzőnk
adott hírt arról, hogy a fodrásziparban
is megállapítják a legkisebb munkabé-
reket és ebből a célból bizottságot hí-
nak össze, amelynek Szabó János kép-
viselő is tagja lesz. Kifogásoltuk, hogy
Nagyváradról sem munkaadót, sem
munkást nem jelöltek ki a bizottságba.
A bizottság hétfőn ül össze a budapesti
Iparkamarában.

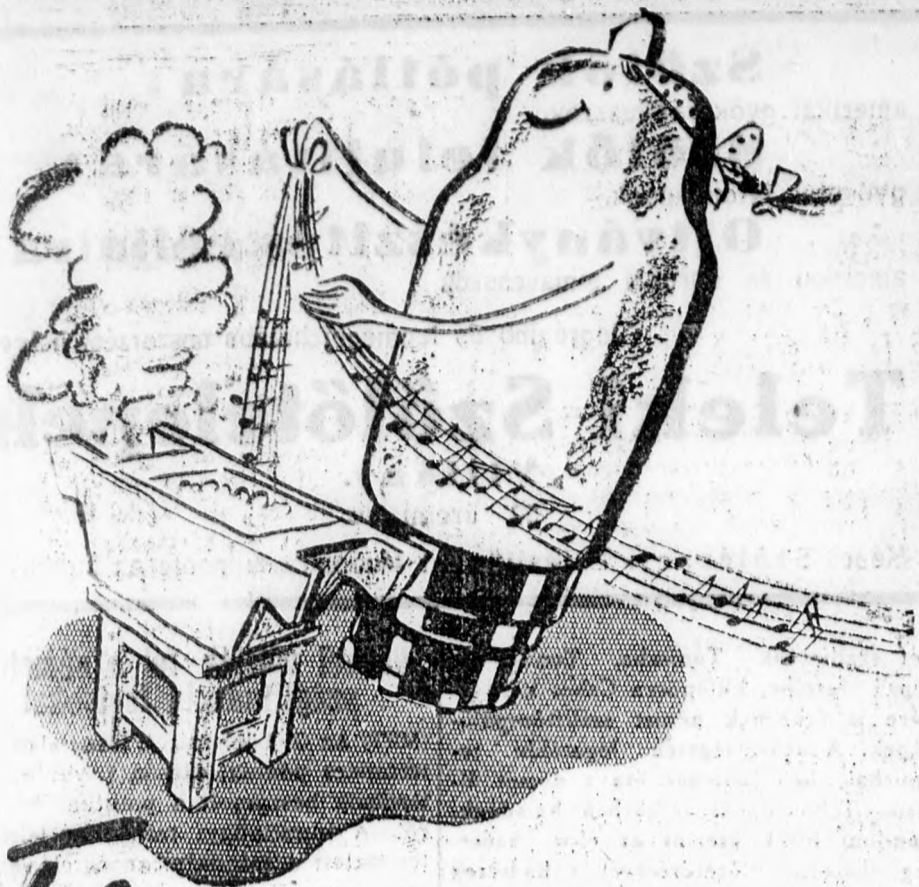
Napraforgóhéj, fűtésre alkalmas,
bármely mennyiségben olcsón
kapható a **Vegy- és Élelmiszer-
ipari r. t.-nál, Anyos Pál-u. 2-6.**

**Elsősztályú vitézségi éremmel tün-
tettek ki egy hősi halált halt szerb
nemzetiségű honvédet.** Ujvidékről je-
lentik: (MTI) Palánka közegben meg-
ható ünnepség folyt le. A Kormányzó
Ur öfóméltósága a keleti harctéren hő-
si halált halt Paniláb János szerb nem-
zetiségű honvédet az elsősztályú vi-
tézségi éremmel tüntette ki, amelyet
most adtak át édesanyjának a község
magyar, német, szerb és szlovák lakos-
ságának jelenlétében

**Régi jó gyapju-
szövetet Bélésárut**
olcsón vehet Ön is az

IVÁN posztóházból

Kossuth-utca 1 szám, Sas-palota,
őskeresztény magyar cég

Tiszta rádióvétel

friss **TUNGSRAM** rádiócsövekkel

Kedvező az ország munkapiaci helyzete

Az Állami Munkaközvetítő Hivatal legújabb jelentéséből kitűnik, hogy az ország munkapiaci helyzete általánosságban kedvező. Az elmúlt hónapban 33.649 munkahelyet és 32.776 munkakeresőt tartottak nyilván, amivel szemben 19.831 közvetítést eszközöltek. A munkahelyek száma az előző hónappal szemben 11 százalékkal emelkedett, de a múlt év hasonló hónapjával szemben 2,6 százalékkal csökkent. A munkake-

resők száma az előző hónappal szemben 1,4 százalékkal emelkedett, míg a múlt év hasonló hónapjához viszonyítva 31,2 százalékkal csökkent. Az elért közvetítések száma az előző hónappal szemben hat százalékkal emelkedett, míg a tavalyihoz viszonyítva 21,4 százalékkal csökkent. Száz munkahelyre Budapesten 99, vidéken 93 munkakereső jutott, míg 100 munkakeresőre Budapesten 61,2, vidéken pedig 58,6 közvetítés.

Hatvanezer volt körvezetékekkel oldják meg a négy székely megye villamosvilágítását

Marosvásárhely. (MTI.) Vitéz Péter István miniszteri osztályfőnök a Székelyföldi Villamosági Rt. igazgatóságának tagja Marosvásárhelyen nyilatkozott a székelyföldi villamosítás kérdéséről. A többi között kijelentette, hogy a Székelyföldi Villamosági Rt. a négy székely megyében 60.000 voltos körvezeték épít. A körvezeték Csíkszeredáról indul ki Gyergyószentmiklóson, Marbáthévízen és Szászrégenen keresztül Marosvá-

sárhely érintésével és Székelyudvarhely bekapcsolásával tér vissza Csíkszeredára. A körvezetékhez csatlakozik egy másik 60.000 voltos vezeték, amely Sepsiszentgyörgyöt Kézdivásárhelyvel köti össze. Az egész Székelyföldet egységes villamosítási rendszerbe kapcsolják. Az a terv, hogy a villamosvezeték központja lehetőleg földgázterület közelében épüljön fel. A villamos centrálé építésének helyével kapcsolatban több város neve került forgalomba. A Marosvásárhely és Csíkszereda között levő vonalvezeték építése már a jövő év kora tavaszán megkezdődik, úgyhogy az alcsíki medencében a jövő év folyamán néhány községben már ki fog gyulladni a villanyfény. A községek villamosításának fejlesztése fokozott mértékben indul meg.

KESERUVIZ
FERENC JÓZSEF

Dr. MEDVIGY FERENC felsőházi tag

Nagyvárad város törvényhatósági közgyűlése tegnap felsőházi taggá választotta dr. Medvigy Ferencet. A választás törvény előírása szerint titkos szavazással történt, de eredménye olyan volt, mintha közfelkiáltással hívták volna meg érdemes polgártársunkat arra az országos tisztségre. Mert ahogyan a felsőház szervezetről szóló törvényből ki-vehető, ezeknek a választott felsőházi tagoknak a hivatása és rendeltetése több, mint kitüntető és díszes méltóság. Országos érdekű tisztség is van a küldetésükben; még pedig az, hogy a helyi önkormányzatokat a központi törvényhozásban képviseljük, a vidék közvéleményének és közérdekeinek a szavát és súlyát az ország közvéleményébe szervesen belevigyék a eleven hatásúvá tegyék.

Az a közbizalom, mely dr. Medvigy Ferencet, így Nagyvárad városának legmagasabb helyen való szavazójává tette, igazán jól választott. Távolléunk attól, hogy személyi kultusz őrizzük és résztvegyünk abban a derűs elfogultságban, mely a kicsiny körök nagy embereit felzúzóvá körül sűrűsödik. Mikor új felsőházi tagunkról szólunk, az a föl- ismerés vezet, hogy az ő megválasztásában egy város népének önként támaszt megbecsülése nyilatkozott meg; az a természetesen megérezés, mely a szerény, a névtelen fáradozókat, a város érdekében való lelkiismeretességét, okosságát és hőlességét minden reklámozás

nélkül is mindig látja, s mindig értékelni tudja.

Dr. Medvigy Ferenc valósággal a város élő lelkiismeretként tudott hatni mindenre, hogy önzetlen és jóakaratu legyen, mikor közérdeket kell szolgálnia. Aztán az ő emberjósága olyan eszményi irányban működött, hogy a kis és névtelen körülmények összefüggéseiben is mindig meglátta a nagy közérdeket, s elhagyatott árva helyzeteket is felkaorlt, hogy azokban az erkölcsi értéket megmentse és azokból a további életrevalóságot kihozza. Mikor még nem volt „divat” a népieskedés, s mikor a magyar szó és a magyar önbizalom nem lehetett szabad, Medvigy Ferenc akkor terjesztette ezt a szót és önbizalmat a legelhagyottabb külvárosi területeken. Szinte senki se tudott róla, hogy mennyi jószággal hatott embertársai között, csak úgy lett köztudattá, hogy a névtelen sok jötevés az évek során át lassan-lassan mindenre kiterjedett.

Igy lett Medvigy Ferenc minden városi érdekek a tudója és ismerője. Minden olyan városi érdekek, mely a néprétegek mélységéből, a lelkek igazságérzéséből nőtt fel s melynek így megvan a leggyökeresebb, legalaposabb és legfinomabb erkölcsi mértéke. Új felsőházi tagunk ezt a mélységekig ható és mélységekből nőtt városismeretet vív-ezi föl az ország törvényhozó házába. Jól esik arra gondolnunk, hogy ilyen életből nőtt természetesség lesz a mi szavazónk az ország központjában.

Ha majd a nagyper eldől...

Mikor a most dúló nagy világszemléleti küzdelem tergetegében azért folyik az élethalál harc, hogy a liberális zsidó-kapitalizmussal szövetséget kötse a világ felett, avagy a becsületlen nemzetiségű zsidó-ellenes szociális-gondolat szabadítja a népművelőket, azt hihetők, hogy minden olyan háng eicsitül körülöttünk, amelynek érdekszálai nyilvánvalóan a tulajdalhoz fűződnek.

A harmadik zsidótörvény után annak félreérthetetlen tudatában, hogy Magyarország is minden erejével és minden feltétel nélkül a nemzetközi zsidó világalom megdöntésére összefogott hatalmak mellé szegődött, méltán remélhetnénk, hogy ma már semmi formában nem juthat nyilvánosságra olyan megnyilatkozás, amelyből csak következtetni is lehetne nagy céljaink, vagy azok egyes élszánt harcosai ellen irányuló támadásra.

Jogosan bizakodtunk, hogy a nemzetünket már egyszer romlásba taszító csatorna sajtó-hang is végképp elhallgat a közönség megfeszítés után s a kegyelmet élvezők is bizonytalan jövőjüknek megfelelő szerénységgel szabják ki a jövőben mondanivalójukat.

Ezt hittük és reméltük. Azonban megdöbbenéssel tapasztaljuk, hogy még ma is minden alkalmat megragadnak az áldemokrácia bajvivői, ha valamely leplezett formában kitajtékozhatják magukat egy-egy magyar értéken.

Csak figyelemmel kell kísérni azt a sajtóper, amelyben vitéz imrédy Béla teletelössége vonat egy Kertész nevű urat. Meg kell figyelni azt a leg-

sötétebb liberális világból teljított sajtótechnikát, hogy milyen szemérmellenül és teletelösséggel lehet egy világos ügyet zavarossá kavarni és egy becsületlen magyar értéket olyan színben feltüntetni, mintha legalább is ő volna a vádlott. Ismét láthatjuk, hogy milyen gonosz rattináltsággal áll a liberális sajtó egy ügy mellé, minden meggyőződés nélkül, csakhogy jól leplezett helyről szórhassa mérgező nyilatka. Ismét botránkozhatunk, hogy lehet ádázán gyűlölködő szavakat kivastagbeütve, hasábkon keresztül feltálatni és milyen gonoszul lehet a legnevesebb magyar politikus egyikétől az erkölcsi alapot is megragadni a közszereplés lehetőségében. Régi recept szerint a legsötétebb összehasonlításokat is megkövültatják, csakhogy destruálhassanak, hátha félreláthatnának utjukból egy kemény ellentétet.

Tudjuk jól, ez a végső cél, de azt is tudjuk, hogy ez az utolsó erőködés is, mert a felébredt magyar közvéleményt nem lehet már csatornasajtóval dirigálni, mégha a kis vidéki csahosok sietnek is segítségére.

Nem lehet ma már magyar értéket büntetlenül meghurcolni, mert csak idő kérdése, hogy a nagy világnézeti per véget érjen, mert végül is ebben a perben fog eldőlni, hogy kinek van erkölcsi alapja a közszereplésre és kinek nincs.

S annak lesz igazán jaj, akit majd ebben a perben elmarasztalnak...

Olvassa és teressze a Magyar Lapok-at

Csiszár Béla, lapunk főmunkatársa írja:

Franciaország a nagy tét

— Darlan és De Gaulle párharcában

A franciák számára alig volt tragikusabb idő országuk szempontjából a mostaninál. Gyarmathíradalmukon más népek osztoznak, anyaországukat pedig a német véderőnek kellett védelmébe vennie, minthogy magának Franciaországnak csatavesztése óta sem megfelelő hadereje, sem erkölcsi és katonai jogosultsága nincs — az afrikai amerikai partraszállás óta — területe megvédésére. Jelenleg három francia kormány mondja magát a franciák „egyedüli és jogos” képviselőjének. Kétség nem fér hozzá, hogy közülük az egyedül törvényes Laval vichyi kormánya, amely a marsalltól, Pétain államfőtől kapta felhatalmazását. Pétain nem puccszerűen, vagy önkényesen jutott hatalomra, hanem az előzőleg megválasztott elnök, Lebrun ruházta rá a hatalmat, amikor Franciaország a német hadsereg csapásai alatt 1940 nyarán összeomlott.

Lebrun utolsó kormányának egyik becsavagyó tagja, De Gaulle nem érte be azzal, hogy szerepe az összeomláskor véget ért, hanem Londonba menekült és ott „Küzdő Franciaország” néven előbb mozgalmat, majd kormányt is szervezett, amelyet Anglia természetesen készséggel elismert, hiszen ez az árnyékkormány az ő egyenes kívánságára jött létre. Az angol zeoldban álló francia emigráns kormány kezdetben nem sok vizet zavart, minthogy maguknak az angoloknak sem volt alkalmuk arra, hogy a világ bármely részén diadalt, vagy legalábbis kis részleteikert mutas-

sanak fel. Csak a francia flottát tudták pusztítani Oránnál és Dakarnál, ez viszont egyáltalán nem gyarapította hazájában De Gaulle híveinek táborát. A szakadár francia tábornok először Szíriában jutott szerephez, amikor az angolok megtették azt a szívességet, hogy elfoglalták a tartományt — rendkívül könnyű feladat volt! — és kormányzásával természetesen angol védnökség alatt Catroux tábornokot. De Gaulle egyik hívét bízták meg. Ujabb területhez De Gaulle akkor jutott, mikor a Belga-Kongóra is rátették a kezüket az angolok Afrika közepén.

Az amerikaiak északafrikai partraszállásától várta azonban különösképpen a londoni francia bábkormány feje a nagyobb hatalom elnyerését.

Nagy volt azonban a csodálkozása, amikor az amerikaiak nem vele, hanem Pétain egyik volt miniszterelnökével, a Vichytől elpártolt Darlan tengernaggyal kezdtek egyezkedni: és Darlan szállította is nekik egész Észak-Afrikát, csak hogy ismét visszakerülhessen a hatalomra. — ha nem is Vichyben, de legalább Algírban. Először De Gaulle lapja és rádiója támadt minősíthetetlen hangon az áruló Darlanra és közölte, hogy a londoni emigráns francia kormány egyrészt mélyeséges megvetéssel tekint Darlanra, másrészt nem hajlandó együttműködni vele még akkor sem, ha az Egyesült Államok kormánya el is ismerne a franciák északafrikai képviselőjének. Az ellenhangulatot hevesen

fűtötte az angol sajtó is, amely azt kívánta, hogy Darlannal ne tárgyaljon és ne egyezzen meg Washington.

Az angol kormány a maga részéről szintén tüntetőleg olyan magatartást foglalt el, amely egyenesen sértő lehetett Darlanra és megbízóira, az amerikaiakra. De Gaulle, miután látta, hogy Darlant nem sikerül kiűznie a nyeregből, sőt az amerikaiak kormányalakítását és ideiglenes államfővé való kikiáltását is előmozdítják, bejelentette, hogy maga utazik Roosevelthez, hogy közbelépjen, Roosevelt azonban kijelentette, hogy De Gaullet nem hívta meg Washingtonba és ez nincs is szándékában. Churchill erre tüntetőleg ünnepi lakomára hívta meg zeoldosát és rádióbeszédében a legmelegebb hangon emlékezett meg törekvéseiről. De Gaulle azonban ezzel nem elégedett meg, hanem, mint most jelentik, feltette magában, hogy elutazik magához Sztalinhoz, hogy az ő pártfogásával juthasson a külföldi franciák legelső képviselőjének annyira sővárgott tisztjéhez.

Egyelőre tehát úgy áll a helyzet, hogy az amerikaiaknak meg van a maguk francia kormányuk Darlan és a köréje csoportosult árulókban, az angoloknak szintén meg van a becsavagyó De Gaulleban és a bolsevistáknak most szabad lesz a választás, hogy melyik „kormányt” ismerjék el Franciaország „törvényes” képviselőjének. Igaz, hogy a választást már Sztalin el is döntötte,

DERÉKFAJAS? Gyomor-, vese sülyedés? gyermekágy — operáció után? Könnyen fárad? Rázómozgások szervei? Segít egy jó fűző

Kováts Sándornétól

Szent Gellért-u. 10. Nilgész-telap.

amikor londoni képviselője útján élesen tiltakozott Darlan szerepeltetése ellen és kifejtette, hogy Darlannal nincs szándékában tárgyalni, sem pedig elismerni. De Gaulle ezek után nyugodtan elutazhat Moszkvába, ott legalább tárt karokra talál, ha Washingtonban már meg is tagadták tőle a beutazást és a diadalkaput.

Sokkal tragikusabb ezeknél a neveséges, szánalmas bóka-cgér-harcoknál maga a francia nemzet és az a helyzet, amelybe a francia nép fiainak árulás következtében került. Akárhogyan van is, francia földön kétségkívül talaja akad ennek és annak az árulónak is. Az egész francia nép megosztottsága azonban előbb-utóbb tragikus összeütközésekre vezethet, elsősorban törvényes kormányával, másodsorban a megszálló hatóságokkal. Valamennyi külföldi emigráncsoport már eddig is rádióállomásain és röpíratáin keresztül a mákonyrak és a népbütítő szövegeknek egész légióját zúdította francia földre. Kétségkívül most még jobban megerősödik ez a folyamat és a bűjtogatás mindinkább lábrakap. Elfelejtik azonban ezek az elemek, hogy a tengely nem enged kísérleti telepet léteíteni Franciaországból, hiszen ez az ország Európa védelmének sarkpontja. Sem Hitler, sem Mussolini nem fogja tűrni, hogy Európa védelmét innen ássák alá és élni fog a legerélyesebb eszközökkel is ennek megakadályozására.

Karácsonyi

bevásárlásait ne halassza utolsó napra, tekintse meg már most a gazdagon felszerelt

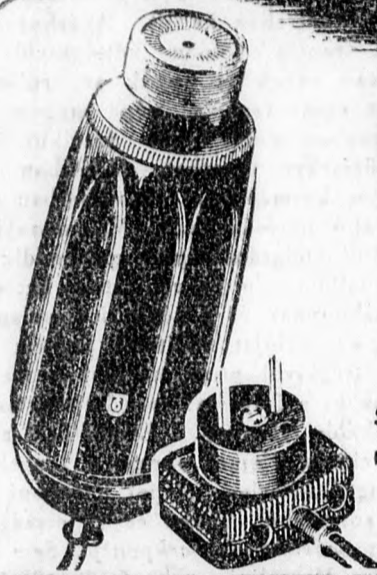
HANGYA

Játékáru osztályát

Sas palota

Ruházati osztály

Minden férfi
karácsonyi álma

PHILIPS

VILLANYBOROTVA
EGYEN. ÉS VÁLTÓÁRAMON
MINDEN FESZÜLTSEGRE

szappan, penge, víz és ecset
nélkül tükörsimára borotvál.

PHILISHAVE

MINDEN SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ

Kapható **Ferenczy Zs. és Emödi J.** villamossági, műszak
cikkek és rádió
Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. Tel. 19-39. szaküzlet

Kapható **Fülöp Károly** rádió és elektro-
technikai vállalat,
Rákócz-ut 31. szám

Kapható **VACSI és DOBRIBAN** Kossuth Lajos-u. 5-7.
Rádió és villamossági üzlete Telefonszám: 27-33.

Kapható **„MUSICA”** RÁCZ ERNŐ cégnél
Rákóczi-ut 11. szám

Kapható **Péter István** rádió és villamossági
üzletében
Nagy Sándor utca 19. Telefon 30-43

Kapható **Toth György** villany- és rádiószerelőnél
Csillárok, radiók, égők és szerelési
anyagokraktára. Telefon 33-37.
Nagyvárad, Rákóczi-ut 14

Kapható: **Mózes István** rádió és műszaki üzletben
Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 15

Dr Czira József, Faragó László és dr Fekete Tiborné budapesti lakosokat börtönre ítélték kenyérjegy sikkasztásért. A MOT jelenti: A büntetőtörvényszék ma délben hirdetett ítéletet abban a nagyszabású kenyérjegy sikkasztási bűnügyben, amelynek során Faragó László raktárnok 1100 kenyér-

jegyet lopott el dr Czira József Beszkart segédtitkár és dr Fekete Tiborné felbujtására. A törvényszék Faragót 3 évi fegyházra, dr Czira Józsefet, mint felbujtót 10 évi fegyházra és dr Fekete Tibornét 1 és fél évi börtönre ítélte nem jogerősen.

Felháborító színházi botrány a fővárosban

Budapestről jelentik: A Nemzeti Újság december 12-iki száma felháborító esetről ad hírt, amelyet „Megtorlást!” cím alatt közölt. A Nemzeti Újság híradása szerint a budapesti Vidám Színház vezetősége méltatlanul viselkedett 17 sebesült tiszttel, akik előzetes megállapodás alapján egy önkéntes vöröskeresztes ápolónő kíséretében jelentek meg az említett színházban. A sebesült tiszteket egy darabig várakoztatták, majd a nezőtérre zaklatták és végül is a karzatra utasították. A 17 sebesült tiszt természetesen megelégedte ez a

felháborító eljárást és a jobbjézsi közönség legnagyobb megdöbbenésére eltávozott a színházból.

A Nemzeti Újság hozzáfűzi az esethez, hogy illetékes hatóságok bizonyára legsúlyosabb megtorlást fogják alkalmazni a magyar véderő sebesült tisztjeit ért sérelemért a Vidám Színházzal szemben és a Színművészeti Kamara is lesújt a botrány előidezőire. Egyben felhívja a közönség figyelmét is arra, hogy az ilyen színház nem érdemli meg a támogatást.

Dr Medvigy Ferencet küldi a törvényhatóság bizottsága a főrendiházba

Mónus Sándort választották meg póttagnak

(Nagyvárad.) Dr Hlatky Endre városi főispán péntek délután 5 órára hívta össze a város törvényhatósági bizottság közgyűlését. A gyűlés tárgysorozatának főbb pontjai között szerepelt a város törvényhatósági bizottsága részéről egy felsőházi tag és egy felsőházi póttag, továbbá a különböző szakbizottságok megválasztása.

A választások titkos szavazás útján történtek. A szavazatszedő bizottság elnöke dr Thury Kálmán, tagjai pedig Máthé Pál és dr Horváth Árpád voltak.

A szavazások megejtése után dr Hlatky Endre főispán kihirdette az eredményt, melyszerint 56 szavazat közül 54 tag dr Medvigy Ferenc gyógyszerész városi törvényhatósági tagot javasolta s így őt választották meg felsőházi tagnak. Egy szavazat ezert dr Horváth Árpádra, 1 pedig dr Thury Kálmánra.

A felsőházi póttag választás titkos szavazásánál 56 szavazat közül 46 esett Mónus Sándor cipőgyári igazgató, törvényhatósági bizottsági tagra, 6 dr Krüger Jenőre, 2 Szabó Károlyra.

A választás után dr Hlatky Endre megköszönte a szavazóknak, hogy majdnem egyhanguan választották és arra kérte az új felsőházi tagokat viseljék ezt a terhelt eredménnyel.

Ezután dr Soós István polgármester a város közönsége nevében üdvözölte dr Medvigy Ferencet megemlítve,

hogy az elmúlt 22 év alatt, mint az itteni magyarság kitartóan lelkes vezető alakja, valóban megérdemelte felbecsülhetetlen értékű munkájának ezt a méltánylását.

Hasonlóképpen nyilatkozott Mónus Sándorról, aki, mint hosszú éveken át volt ipartestületi elnök, az iparosok érdekeinek megvédésében olyan érdemeket szerzett, amelyekről megfelekezni nem lehet.

Végül Isten áldását kérte mindketőtől munkájára.

Kortmáros László képviselő az Erdélyi Párt nevében üdvözölte a megválasztottakat, hosszasan méltatva az elmúlt időben történt és a magyarság ügyében kifejtett érdemeket, történelmi pillanatnak nevezve a választás perceit.

Utána dr Medvigy Ferenc emelkedett szólásra és meghatott szavakkal köszönte meg a bizalmat, majd kifejezésre juttatta, hogy vállalja a kötelességet és a felelősséget.

Ezután a gyűlés elfogadta vita nélkül a tárgysorozati pontokat, u. m. a Városi Villamos Vasút jövőévi sineserését, a Dudek-alapítvány tatarozási munkálatait, özvegy Bosnyák Istvánné kezébe átadta a külön tűzoltó munkaadóknak engedélyezését, majd megválasztották a közigazgatási bizottság 5 tagját, megalakították a kijelölő bizottság és az igazoló választmányt, végül az iskolák kérelmének jóváhagyása után a gyűlés véget ért.

A megválasztott bizottságok tagjai

A törvényhatósági bizottság névsorában a következő változások történtek: megszűnt vitéz Csethe József tagsága. A szakképviseltekéknél megszűnt Botokor László tagsága és Szabó Géza állatorvos, egészségügyi tanácsos tag lett. A hivatalból tagok névsorából nyugalombavonulás címén törölték Altnóder Endrét, ugyanakkor új tag lett Rozslyay István tanácsnok. A megválasztott bizottságok a következők:

Kijelölő bizottság: Tagok: Csernák Béla, dr Krüger Jenő. Póttag: Kortmáros László.

Számonkérő szék: dr Paál Árpád, Szabó Károly.

Igazoló választmány: Árvay Árpád, Béros Károly, Demetrovits Elek, Domokos László, Kortmáros László, dr Medvigy Ferenc, Olasz Béla, Szabó János.

Földbirtokrendezéssel kapcsolatos bizottság: Bartsch Sándor, Mónus Sándor, Székely Lajos.

Közigazgatási bizottság: Bartsch Sándor, Domokos László, dr Krüger Jenő, Szabó János, dr Verzár István.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Európa déli frontjának védőbástyái

Mit jelent Marseille és Toulon birtoka a tengely-csapatok számára?

Báró Atzél Ede, vitéz Vattay Ferenc csendőrezredes és dr. Csomóss Miklós lövészövetségi megbízatása

Budapest. Saját tud. Az Országos Magyar Lövész Szövetség az Erdélyi-övetségkerület működési szabályzat-szerű felállításáig br. Atzél Edét a visszacsatolt keleti és erdélyi területekre kiterjedő hatáskörrel — az Erdélyi-övetségkerületi Főlövészmeistere címmel a Kerület szervezési munkálatainak további irányításával és vezetésével, vitéz Vattay Ferenc m. kir. ny. á. csendőrezredest pedig az Erdélyi-övetségkerület Főlövészmeesterhelyettese címmel a Kerület szervezési munkálataiban való közreműködéssel bízta meg.

Ebből az alkalomból közöljük, hogy az Országos Magyar Lövész Szövetség dr. alibisi Csomóss Miklóst, a Magyar Revíziós Liga Erdélyrészi vezetőjét az Országos Magyar Lövész Szövetség tiszteletbeli elnökegi tagja, szövetségi Lövészmeesteri címmel megbízta, hogy az egész ország területén a Szövetség tag-egyesületei és a Magyar Revíziós Liga között mindkét szervezet nemzetvédelmi törekvéseinek elősegítése és megvalósítása érdekében kapcsolatot létesítsen.

Párizs.
A Magyar Lapok munkatársától.
Marseille és Toulon a legfontosabb francia kikötők. Franciaország főlközi-tengeri partja a spanyol és olasz határ közt két egymástól különböző részre oszlik. A Lyoni-öböl körülzáró nyugati Languedoc-part teljesen lapos, míg a Provence partja kelete, meredek és sziklás. A Rhone folyó mocsaras deltája képez köztük határt. Nyugaton ma jóformán az egész part elhomokosodott a folyók hordalékától, úgy hogy alig van egy-két kikötője, bár azok is meglehetősen sekélyek. Még a középkorban, például Narbonne és Montpellier virágzó kikötővárosok voltak, most szinte elváltak vágya a tengertől, oly tálatalmis homokpart képződött előttük. Legjelentősebb kikötő itt Fort Vendres, ahol nehéz csatahajók kivételével minden hadihajó befuthat, Celles Port le Duc és St. Louis de Rhone rombolók részére.

Narbonne mellett torkollik a Canel du Midi csatorna a Földközi tengerbe. Ez a Gironde és Auda folyók közvetítésével az Atlanti óceánt köti össze a Földközi tengerrel, de sekélysege miatt csak lapos hajók járhatnak rajta, amíg a tervbevitelt kimélyítés és kiszárasztás el nem készül. Languedoc partja tehát a víz sekélysege és a tenger szokatlan erős hullámlása miatt nem alkalmas a kikötésre. Kivételt csak a Pireneusok alatt fekvő említett Port Vendres képez, ezt viszont a magas és sziklás hegység zárja el a hátszágtól.

Fontosabb tengeri kikötőjévé. Nagyarányu tervek állnak készen, hogy a város a jövőben se veszítse el kimagasló helyzetét. Technikai és anyagi lehetősége folytán még a hadihajók részére is támaszpontul szolgálhat, bár erre eddig nem került sor. De az Afrikába induló csapatokat mindig itt hajózták be, sürgős esetben a fővonalról közvetlenül kiágazó vasutvonalon egész a rakodópartig jöhetnek a vonatok. A partvédelmet részben legnehezebb lövegek biztosítják a város körül és a szigeteken.

TOULON

Marseilletől keletre, légvonalban mintegy 50 km-re fekszik az Alpok lábánál Toulon az országnak Brest után legfontosabb hadikikötője. A kikötőt egy számtalan melléköböllel rendelkező nagy és mély tengeröböl képezi, a nyílt tenger felé pedig messze benyúló, erős védelemmel ellátott félszigetek majdnem teljesen elzárják. A tulajdonképpeni hadiki-

kötő a belső révpart északi oldalán fekszik. Szinte a természet is hadikikötőnek szánta ezt a helyet, ahol a legnagyobb hajóhadak is biztosan lehorogonyozhatnak a magas part ölelő karjai mögött. Hadászati szempontból értékesé teszi Toulont a legnagyobb hajók újjáépítésére és kijavítására is alkalmas hajógyár, tizenegy dokk (a legnagyobb 440 m. hosszú, 26 m. széles és 12 m. mély), a szén és olajraktárak, lövedék és aknaszertárak, élelmiszer és hadfelszerelési tárházak egész sora, egy különleges buvárhajó üzem és egy tengerész-kórház, szóval minden, amit az ember csak el tud képzelni az ideális hadikikötőről. A környező magaslatokon beépített lövegek, a tengeren aknazár, megfelelő léghárítással felszerelt repülőterek teszik tökéletessé ezt az elsőrangú támaszpontot.

A Toulontól keletre fekvő Hyères tágas kikötőjében szokott a francia földközi tengeri hajóhad gyakorlatozni. A többi kikötő erre felé már kisebb jelentőségű, bár egyes hajók szükség esetén ide is bemenekülhetnek. (TFK)

Forgó fogkefétől a mindentudó kőtisztségig minden foglalkoztatja a feltalálókat

Tíz hónap alatt 2 és fél ezer szabadalmat jelentettek be

Budapest, december hó.
A háború az élet sok vonalán gyakorol élénkítő, vérszítőt hatást. Különösen áll ez a technikai találmányokra. Nem csak fegyverekben, hanem más közhasználati tárgyokban is igen sok újítást gondolnak ki. A magyar szabadalmi hivatalnak az elmúlt tíz hónapban nagy forgalma volt: összesen 2486 szabadalmat jelentettek be s ezek közül a szabadalmi bíróság már 1592-re mondotta ki az ipari védelmet. Az esetek igen jelentékeny részében a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből kikerült eremesterek jelentkeznek találmányaikkal. Megnyilvánul azonban ezen a szabadalmi infláción keresztül az a soha nem szünetelő munka is, amellyel a nagy ipari vállalatok felszereléseiket állandóan tökéletesítik.

A találmányok között most is nagy számmal szerepelnek a meglepő és furcsa kitalálások. Makrai Zoltán főhadnagy (Szolyva) olyan hátizsákot jelentett be szabadalomra, amelyet hálósákká, függőágygá, valamint hordágygá lehet átalakítani, de amelyet másházasákként, mentőzsákként, nemkülönben örköpeny-

ként is lehet használni. Máriás János géplakatos (Debrecen) forgó fogkefét, Hasznos Adolf kereskedő a kézben hordott tárgyak biztosítására tárcás karkötőt, Batta József gazdálkodó (Kunmadaras) karon hordozható puderdobozt, Iszó Gábor nyug. Máv. főintéző karkötőtűkröt, Kovács Károly asztalosmester biztonsági fakoporsót talált fel. Nincs érdekesség híján, hogy egy nyugalmazott rendőr, Szilágyi István, körömpólok készülméket szabadalmaztatta.

Trakiorakapaszkodó és ruhavállfa

Az elmúlt hetek szabadalmi statisztikájában azonban ezeken kívül még egész csomó, többé-kevésbé érdekes találmány szerepel. Hovány János műszerész (Pestszenterzsebét), emberi erővel hajtható kerékpárok részére lábforgantvas, sebességváltós hajtóművet. Kallós György magántisztviselő kézi festékszűrőt. Kemény Sándor orvosi műszerész speciális műszertartót, Bánhidya Péter Vilmos kereskedő és Nikota György gyári munkás (Maglód) talajművelő berendezést, Bodri Károly béreséplő. (Iregszemese) gépjárműveknél alkalmazható kapaszkodó szerkezetet. Barabás József üvegfuvo (Ajka) konzervdoboz rögzített nyitót, dr. Csűrös Zoltán műegyetemi tanár és dr. Groszmann Sándor viscosa műselyem előállítására alkalmas eljárás, Herczegh Gyula földbirtokos (Solt) rostát. Koch Konrad gyáros elektrosztatikus bordás törzstesttel ellátott tisztítóeszközt, Kolozsi Gyula műszaki rajzoló hajócsavar-kormányt. Karcbrenner József művezető (Szentendre) törőgépet, dr. Keszy-Harmath Zoltánné ruhavállfát szabadalmaztattott. Az elmúlt hetekben kerültek a sza-

badalmi bíróság elé a következő találmányok is: Mária Lajos turkevei földműves kézi vetőgépe, Nessel Vilmos ny. vezérőrnagy zsebkése, dr. Roggendorf István fogalmazó permetező készüléke. Papp-Szilágyi István ny. szolgabíró (Kolosvár) palackdugója, Vincze László cipészmeester (Esztergom) bokaszorítója, Vas Árpád papírszipkagyáros tollszopókás szivar- és szivarka szipkája, ifj. Czettler Nándor technikus (Orosháza) darálója, Bendi Gusztáv kárpitosmester és Kiss István gépész tömösítő- és kókuszpótló anyaga. Bárdos Benedek ny. Máv. műszaki segéd (Dunabokány) és Bárdos Tivadar üzemtulajdonos vajjal előállító készüléke, Ferenczi János tüztöltő tömlómáros apparátusa. Ottenreiter Károly kesztyűsségéd olyan eszköz talált fel, amellyel a kormánykeréken dolgozó kéz csúszását és izzadását lehet megakadályozni. A Stadler Mihály cég dióipánttal, Steiner Lajos segédmunkás könnyűfémeket megmunkáló eszsolószerszámmal, Altenstein Frigyes gépészmérnök párolgató edénnyel szerepel a szabadalmak listáján. Fenyő László iparművész csomagolótaszkáját, Lukács László magánzó huzamnövelő szerkezetét, Miklós Árpád műszaki tiszt légtömítő nélkül működő acélkerék abroncsát, Nagy József műszaki tisztviselő kötő elemét, Sárga József magántisztviselő rugalmas autókerekét, Weiner Miksa házgodnok villamoslámpáját, Bartók János cipészsegéd és Bodnár Béla cipészmeester kicserélhető lábhefti sarokrészét, Fekete Ferenc gazdasági intéző Kartona Ferenc kertész közreműködésével repülő bombáját szabadalmaztatta.

Az ostrom, amit a feltalálók a szabadalmi hivatal ellen intéznek, azóta sem vezetett erejéből és lendületéből.

MARSEILLE

Egész más a provence-i meredek part. A félkör alakú öblök egész sorát találjuk itt, amelyekben a víz mélysége egészen a szárazföldig tart. A sok, már az ókorban ismert kikötő és kereskedőváros közt legjelentősebb Marseille. Nagy előnye, hogy a Rhone közelében fekszik, vagyis közlekedési útnak használhatja fel. De mégsem kell féltetni kikötőjét az elhomokosodástól. A város előtt fekvő szigetek révén szélről védett kikötőt még megnagyobbították egy párhuzamosan futó 5 km. hosszú molóval. Hét hatalmas dokk (a legnagyobb 205 m. hosszú, 25 m. széles és 9 m. mély) nagytelepítményű hajóépítő és hajójavító gyárak és óriási raktárak, amelyekből bármely hajót el lehet látni szénrel, olajjal, élelmiszerekkel és mindentelére más anyaggal, teszik Marseillet nemcsak Franciaország, hanem az egész nyugati Földközi-tenger legje-

Haas Fülöp és Fiai-féle Rt.

Magyar perzsa szőnyegek, függönyök, butorszővetek, viaszosvászon és linoleum, zsákok, kárpitos-kellékek.

Tiszti esőköpenyek és viharkabátok

Rákóczi-ut 12. — Apolló-palota
Telefon 16—35

Ha van állatvédő egyesületünk, akkor védje meg a lovakat a kinzástól

Egy kis séta a kocsisok embertelensége és a szegény lovak szenvedései körül

Nagyvárad, december hó.
Megvalljuk, nem tulajdonítottunk nagyobb jelentőséget a helybeli állatvédő egyesület megalakulásának. Sokféle indok szólt a mellett, hogy ez az állásfoglalás kialakuljon bennünk. Az embereket kell jobban védeni — mondtuk. De azt is gondoltuk, hogy az egész egyesülés talán az ölebekért jött létre. A megalakulás idején jelent meg ugyanis több humoros, sőt egyenesen csipős cikk is a túlzott ölebkultusról. Könnyen következtethettünk tehát arra, hogy ezeknek a cikkeknak a paralizálására indult meg a nemes akció.

Jól emlékezünk rá, járt is abban az időben egy kis küldöttség az ölebek érdekében, sőt még közlemény közzétételére is rá akartak bírni bennünket. Szerkesztőségünk legexponáltabb ölebellenes tagja valószággal bújósokát játszotta a küldöttséggel. Ez a félelem nem is volt egészen alaptalan. Feltehető volt ugyanis, hogy a küldöttség megtorló közegekként néhány harcias pinesít tartogat az ajtó mögött, amelyek adott jelle megrohanhatják az ellenség nadrágját és lábikráját.

A viharok azonban elmúltak és mi értük, hogy az állatvédő egyesület sorbavegye védenéit. Különösen az ember leghűségesebb segítőitársaira, a lovakra gondoltunk. Ha az állatvédő egyesület valóban segíteni akar az állatokon, akkor itt tehet a legtöbbet. — gondoltuk.

Kocsisok a nagyváradai utcákon

A kocsisoktól soha sem várt senki finom lelkületet. Nagy ritkán lehet olyan kocsisot találni, aki valóban segítőitársának tekinti lovát és emberegesen gondozza, kiméletesen bánik vele. A nehezségekhez mérten is igyekszik jól tartani és nem kinezza erejét jóval meghaladó terhelésekkel. Ha valaki rászánná magát, hogy csak egy napon keresztül fel s alá jár a Fő-utcán és lejegyez minden embertelenséget és durvaságot, amit kocsisok lovaikkal elkövetnek, valószággal rémregényt írhat össze s bizony sokszor szorulna öklöbe a keze a látottak és hallottak felett.

Vártuk, egyre vártuk, hogy az állatvédő egyesület majd csak fellép valamilyen módon a kocsisok durvaságai ellen. Vártuk, hogy megindul a mozgalom, amelybe szívesen bekapcsolódott volna minden jóérzésű ember, a rendőrség pedig készségesen nyújtott volna segédkezet annál is inkább, mert rendészeti szabályok vannak érvényben az állatok védelmére. Mindezek nem történtek semmi. Jogosan kérdezzük tehát: hol marad az állatvédő egyesület, amikor annyiféle szempont teszi kívánatossá fellépését.

Mi is történik tulajdonképpen?

Mert mi is történik? Menjünk ki az utcára és nyissunk ki a szemünket. Elfáradt, érzékű bérkocsisok valószággal idegössokkos mozdulatokkal rángatják elcsigázott gebék gyeplőszárait és kegyetlen ostorcsapásokkal hajszolják sokszor csupa megzokottságból. Többször elfordul, hogy a bérkocsisot vendége intje és ezzel véget vet az embertelenségeknek.

Ez azonban még nem a legvisszataszítóbb látvány. A kegyetlenkedés netovábbja a kavicsbordásnál és a fahordásnál figyelhető meg. Aki a kavicsbordó szekerek lovat látta szakadásig megfeszített inakkal felfelé igyekezni a nagy teherrel a Körös medréből és erre a példátlan kegyetlenkedésre azt tudja mondani, hogy rendben van, annál valami baj van az emberiség érzésével.

Vagy tessék megnézni egyszer az állomásról befelé gördülő fűszekereket. Pokoli ügyességgel tudják úgy megrakni, hogy a csont-bőrré aszalódott gebék még a síma és befelé lejtő úton is csak nekidülve vonzsolják maguk után. De még ez sem elég a duhaj kocsisoknak. Rakott szekérrel is versenyt akarnak száguldani biciklivel, villamossal, konflissal és éktelen ordítózással, bő ostorozással kineznek szerezésén páriáit.

Am a szállító cégek jól táplált lovai sem kivételek. Ezek után olyan meggakolt táblaskocsisokat akasztanak, hogy csak úgy szakadoz belé az istráng. Most még hagyján, mert az útépités miatt a Fő-utcán haladnak végig. De amíg a Széles-utca felől a Püspök-kert melletti dombon kellett felhajtani, a járókelők sokszor felháborító jeleneteknek volt ta-

núja. Nem tudjuk, hogy ki rendezi, ki állapítja meg a kocsisok terhelését. Tény az, hogy egyáltalán nem gondol az állatok teherbíró képességeire.

No és a fuvarosok?

A fuvarosokat sem hagyhatjuk ki a felsorolásból. Ezek lovai rendszeren a leggyengébben tartott jószágok. Megértjük a takarmányozás nehézségeit, a magas árakat, de akkor miért lehet látni olyan gyakran fuvaros-kocsis a kocsmák előtt s miért lehet látni a fuvarosok között annyi berugott embert? Nem is olyan régen voltunk tanúi a Fő-utcán annak, hogy egy részeg kocsis fával megrakott szekeret hajtott sötétedő este. Szinte eszméletlen állapotban csapkodta lovait, amelyek ösztönösen igyekeztek egyenesben tartani a szekeret a gyepelőrángatások dacára is, mintha megérették volna, hogy méltatlan szadájuk helyett nekik kell „vigyázni.”

Ki fog beavatkozni?

Számtalan esetet sorolhatnánk még fel, de csak a kirívóbbakra akartuk felhívni a figyelmet. Az eseteknél pedig általánosan meglepett, hogy soha sem akadt senki, aki beavatkozott volna.

A „BIHARI UR”

Nagyon kedves öreg barátunknak melege hangú levelét olvastam. A hosszú levél végén a sok kérdés után még egy: „hogyan van s mit csinál a bihari úr?”

Nagy név, sokra kötelez. Rég elmúlt idők hajnalig tartó vigadásai, szerenádok, kastély, négyesfogat, aranyiszü magyar urak tűnnek fel a múlt költőből. Öreg udvarházak, példás rendet tartó nagyszonyok, vidám gyermekcsereg boldog kacagása. Ez volt hajdan a „bihari úr.” Kicsit könnyelmű, nagyon jószágság, tréfát kedvelő, de egyenes jellemű. Ha szerette is a bort, meg a muzsikát, tudott harsogva nevetni, de szívőben tiszta volt és nemes, tudott nagyon komoly lenni, ha kellett. Őröla halottunk, olvastunk annyi kedves történetet, őt állítják példaképül apák fiaiknak.

Ezuttal nem rá céloz a levél írója. A mi kis „biharink”-nak nincsen birtoka, fogata, libériás kocsis, mindössze egy roppant olomhadsereg korlátlan ura. Mulatni se szokott hangos cigányzóval, mert még rengeteg gondja van az alanyal, állitámannyal és a tizedes törtékekkel. Kötelessége van elég, gondja is akad, pedig még csak tíz éves lesz a jövő hónapban.

Miért hát a fenyves név?

A kicsi fiú nagy neve még akkor született, mikor Trianon átkos parancsa kitiltott otthonából annyi sok magyart. Hosszú, téli délutánokon, lámpagyújtás előtt, amikor olyan igazán lehetett beszélgetni arról, hogy „majd ha hazamegyünk!” Amikor olyan édesbűsön lehetett emlékezni a bihari hegyekre, a Körösre, Váradra. Testvérük-

től elszakított, szüleitől nélkülöző nagygyermeknek könnyes sírva-vigadása.

Ő csak hallgatta, de nem értette. Puhán fészekben lakó feltett fióka, mit ért az élet bajából? Annyit azonban jól megjegyzett, hogy Biharországban születni, Váradon iskolába járni valami külön kegy a sorstól. Schlauch-tér, Bémer-tér, Perces-utca halotta emlegetni annyiszor. Lélekben látta a Szekesegyházat, a püspöki palota 365 ablakát. Vajon áll-e még a Stark-iskola, ahol deressedő fejű emlékezők egykor „Stark szamarai” voltak? Mi lett a gyönyörű hadapródiskolával? Megvanak-e még a Rulikovszky-úton a vén gesztenyefák? Most mindeure van felelet, de akkor! Istenem, de szívőfájdítóan szép volt erről beszélni! Milyen távoli volt, milyen elérhetetlennek látszott!

Voltak, akik hazajöttek aztán mesélték. Hogy Várad nem a régi, a fénye megkopott, a magyarsága pusztulóban. A régi urak szegények, alig maradt belőlük már. Ők odaát nem hitték. Nem, ez nem lehet igaz. És tervezettek tovább, soha el nem fogó reményességgel. Kérték a jó Istent, hogy a fiúk már Váradon járhasanak iskolába. Ezek közt a fiúk között értették a miénket is. Ő is „bihari” volt parányi kis életének első percétől. Ahogy növekedett és kis barátjaival pályát választottak azok safor, katona, kocsis akartak lenni, ő kezeiken kijelentette, hogy ő bizony „bihari úr” lesz.

Igy ragadt rajta a név. Visolto szeretettel és büszkén, mint egy drága ökszeret.

Mikor aztán évek múltán a sok színes

Néztük, hogy játékosnak le az állatkinzás legdúrvább jelenetei káromkodásokkal cifrázva és a közelben posztoló rendőr fülebotját sem mozdította meg. Elhieszük, hogy az állandóan utca zivajgásában, forgalmában élő forgalmi rendőr elveszti érzékét a „finomságok” iránt, de talán bizonyos rendészeti vonatkozásai is vannak ezeknek a jeleneteknek. Ha más nem, a káromkodás, amely, sajnos, sohasem maradhat el, azonnali beavatkozást igényel. Ugy lát-szik azonban, hogy itt bizonytalanleg uralkodik. Magunk is tudunk olyan esetet, amikor a káromlást jelentőt akarta felírni a rendőrségem és nem akart tudomást venni a bejelentésről.

No de nem ez a kérdés lényege. Az állatvédő egyesületről van szó. Ennek az egyesületnek kell gondoskodnia arról, hogy az állatkinzások megszűnjene. Propagandával, a rendészeti szabályok gyakorlati ismertetésével, utcai beavatkozásokkal, feljelentésekkel oda kell hatni, hogy a legkirívóbb esetek megszűnjenek. A „hős” kocsisok csak addig hősök, amíg felelőse nem teszik őket viselkedésükért. E sorok írója éppen az utóbbi időben maga volt tanúja annak, hogy duhaj káromkodók mennyire megszéppentek, amikor a törvény szigorának árnyéka rájuk vetődött.

Ezzel a cikkel akarjuk tehát felhívni az állatvédő egyesületet, hogy indíton mozgalmat a durvaság és állatkinzás megakadályozására. Igerjük, hogy minden tekintetben mellette fogunk állni s még arra is hajlandók leszünk, hogy az ölebekkel fegyverszünetet kössünk... (pont.)

alom valóra vált és megértük, hogy ablakunkon a Rulikovszky-út öreg fái nézgetnek be, belőle is váradai diák lett. Kisdíák, Boldog gondatlan bsdíák. Mint egykor az apja és a többiek, akik látták a békebeli Váradot.

Egyszer sírva jött haza az iskolából. Azt mondta neki az egyik kislíú, hogy ő „anyországi”. Ugy-e nem igaz édesanyám? „Hiszen azt ígértétek, hogy én bihari leszek!” — A hangjában szomorúság és csalódás csengett. Az urat kihagyta, most először, talán akkor eszmélt rá, hogy azt még előbb ki kell érdemelni. Sokat kell még előbb tanulni, sok ceruzát, irkát meg cipőtalpat ellopni.

Hogy ő bihari-e? Van-e még valaki Nagyváradon, aki büszkébb erre a névre? Van-e még egy gyermek, aki jobban ragaszkodik ehhez a rögghöz? Ugy jött ide, mint — az ígéretföldjére. Nem ilyennek képzelte. Azt hitte, itt az emberek mindig díszmagyarban járnak, karddal. Hétköznap is. Mint a mesében. Szinte megnyugodott, hogy nem úgy van, mert így mégis jobban lehet szeretni őket.

Most már csak a régi barátok hívják „bihari úrnak”, akik ismerték meg akkor, mikor járni kezdett. A régi álom valóra vált. Itthon vagyunk, éppen két éve. A többit Rea bízzuk. Rea, aki annyi problémát megoldott, annyi zűrzavarban rendet csinált és hazahozta a szétszórt gyermekeket. Az ő hatalmas karja vezet majd a kisdíákot is, hogy a szó nemes értelmében vett derék „bihari úr” váljék belőle.

Ujházyne Tóth Mária

Tiszta gyapjú szövetek,

kabátanyagok, bélésárú
díszmagyar-ruhaszövet

legelőnyösebb beszerzési forrása

Hoffmann András

szövetkereskedő

Rákóczi ut 2 — Telefon: 13-19.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12-27

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

* Vegye számításba kiadásainál a tűzbiztosítási díjat is. Háztartásában csekély tétel, de haszna annál nagyobb. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság készséggel ad tanácsot biztosítási kérdésben. — Helybeli képviselate: Szt László-tér 2.

Kétszáz darab ajándékkönyvet adományozott a kultuszminiszterium a nagyváradi római katolikus hittudományi főiskola hallgatóinak. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Beresztóczy Miklós kultuszminiszteri tanácsos leiratban értesítette a nagyváradi római katolikus hittudományi főiskola előjáróságát, hogy a kultuszminiszterium a főiskola papnövédekének karácsonyi ajándékul 200 darab könyvet küld. A bőkezű ajándékot a hittudományi főiskola nagy örömmel fogad.

MEGHALT HADHÁZY ZSIGMOND, HAJDU MEGYE ÉS DEBRECEN VÁROS NY. FŐISPANJA. Debrecen. (MTI.) Hadházy Zsigmond, Hajdu megye és Debrecen város ny. főispánja, Hajdu megye törvényhatóságának örökös tagja, december 11-én Debrecenben meghalt. Vasárnap délelőtt temetik.

FIGYELEM

Szép jövedelemre van kilátása annak, aki, ha készpénze nincs is, ingatlanára hágy bekebelezni 50000-től—10.000-ig bankkölcsönt. „Biztosítva” jellegű címeket kerek **RUDOLF MOSSÉ** hirdetőirodába, — Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. (Bazárépület.)

„Crédó” hírek. Vasárnap, folyó hó 13-án tartja rendes havi közös szent-áldozását a nagyváradi férfi „Crédó” az olasz plébániái templomban a 10 óras szentmise keretében, utánna a szokásos havi megbeszélést, az olasz római katolikus főiskolában (Gömbös Gyula-u.) Kérjük tagjainkat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Elnökség.

Sertéshust

minden mennyiséget felvásárol a **Nagyváradi Húsparosok Szövetsége, Nagyvárad, Közvágóhid.** Távbeszélő: 19—31. — Hivatalos órák 8—5-ig.

* **ELRONTOTT** hajfestést és szőkítést, valamint törékeny, száraz hajak rendezését, felelősség mellett végzi a **FODOR** fodrászat, Kapucinus-u. 5.

A **ZSIDÓK FELELŐSEK FRANCIAORSZÁG MAI HELYZETÉÉRT.** Vichy. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelentti: Pellepoix, a zsidó ügyek biztos, rádióbeszédében kijelentette, hogy a zsidók felelősek Franciaország mai helyzetéért.

A kereskedelmi leányiskola első osztálya meglátogatta a Szent László-Nyomda R. t. üzemet. Kedves leánysegreg járt immár harmadszor a Szent László-Nyomda R. T. üzemeiben. A helybeli kereskedelmi leányiskola első osztálya látogatta meg tanulmányi körutja során a vállalat, nyomdájának terméit, a Magyar Lapok és az Erdélyi Néplap szerkesztősegeit, kiadóhivatalát és a hírlap- és folyóiratterjesztő osztályt. A zsidongó, kedves kis csapat, a vezető tanárnő, Szilágyi Rózi vezetésével mindent tüzetesen megfigyelt, feljegyzett, valószínűleg azért, hogy dolgozatot írjon a tapasztalataiból.

Modern **BUTOR** olcsón **MEZEINÉL** festett kapható Szabadság-utca 12. és Szacsvay-utca 48. Háló, kombináltzobák előszobák, konyhák.

Tizenkét zsidó fogművestől vonták meg az iparendélyt Nagyvárad. Saját tud. Megirtuk, hogy a tiz zsidó nyomdaiipar megvonásával egyidőben a város I. fokú iparhatósága tizenkét zsidó fogművestől is megvonta az engedélyt. Ezek a következők: Blattner Ernő, Lőrincz Sándor, Nagy Imre, Jakabovics Sándor, Steier Ferenc, Weismann Andor, Adler Jenő, Feldmann Simon, Kohn Ferenc, Schreier Jenő, Ackeremann Károly és Friedmann Lajos.

Tíz zsidó nyomdától vonták meg az iparendélyt Nagyvárad. Saját tud. Legutóbb hirt adtunk nagyváradi zsidó nyomdák bezárásáról. A bezárt nyomdák névsora a következő: Fehér Dezső (Szent István-tér 3), Blauer (Mussolini tér 12), Liebermann Tibor (Hlatky Endre-u. 12), Fleischer Sándor (Dudek utca 1), Rubinstein Vilmos (Mussolini-tér 11), Brunnár Adolf (Cséky István-utca), Held Pál (Pável-utca 16), Steingieser Menyhért (Rákóczi-ut 20), System Szentágy (Hlatky Endre-utca) és Weisz Sámuel (Hlatky Endre-utca 10).

Részletre 15 márkás **RÁDIÓT** bizalommal vegyen **Vacsi és Dobribán** rádió szaküzletében **Kossuth-utca 5. Telefon: 27-33**

Eljegyzés. Boér Mária és Timár József tanító, Éleddok jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

SOROZZÁK A TUNISZI OLASZOKAT HAZÁJUK VÉDELMEÉRE. Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Tuniszban megkezdődött az ott lakó olaszok sorozása, akik teljes erejükkel résztvesznek hazájuknak védelmében.

Az Erdélyi nyeremény kölcsönök sorsolását 1943. január 2-án tartják. A MTI jelenti: Heltékes helyen közlik, hogy az Erdélyi nyeremény kölcsönök sorsolását 1943 január 2-án megtartják.

Katolikus leányok „tarka napja” Nagyvárad. Saját tud. December 13-án vasárnap délelőtt 9—1-ig, délután 4—7-ig Pray György-u. 5. szám alatt lesz a katolikus leányok tarka napja, amelyet már több ízben ismertettünk. A tarka nap iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Sokant jelentkezték részvételre. A tarka nappal bizonyára ismét nagy sikere lesz.

JELENTKEZZENEK A HADBAVONULTAK HOZZÁTARTOZÓI FELKÉREM a hadbavonult katonák felől hozzártatózóit, — akiknek férje vagy hozzátartozója frontszolgálatot teljesít, hogy 1942. december hó 14-én, illetve 15-én délután 4 óraker Teleki-utca 3. szám alatt a Népjóléti osztályon igazoló írással a következő sorrendben jelenjenek meg: 1942. december 14-én azok, akiknek neve A-tól K-ig terjedő kezdőbetűvel, 1942. december 15-én azok, akiknek neve L-től Z-ig terjedő kezdőbetűvel kezdődik.

KORONA Filmszínházban
A király bolondja
 Michel Simon felejthetetlen alakítása.
 Csak 16 éven felülieknek! Szamozott helyek.

NEM SZÁLLITOTT HADIANYAGOT VAGY KÖOLAJAT AZ ELSÜLYESZTETT OLASZ KÓRHÁZHAJÓ. Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Illetékes olasz helyen megállapították, hogy az elsülyesztett Fitta di Trapien olasz kórházhajó nem szállított hadianyagot, vagy köolajat, mint azt külföldön híresztelték.

Meghívó

A Nagyvárad-Bárodosmosi Szénbányák r. t. nagyváradi cég részvényesei meghívotnak az 1942. évi december 20-án délelőtt 11 óraker, Nagyváradon Schlauch-tér 20. szám alatt tartandó **RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSRE.**

- Tárgysorozat:**
1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
 2. Az alapszabályok 1—24. §-ának a magyar jogszabályoknak megfelelő módosítása.
 3. Határozathozatal a társaság részvényeinek pengő értékű, magyar eszövegű részvényekre leendő átoterelése tárgyában.
 4. Az 1931—1941 évekre összeállított összefoglaló mérleg- és nyereség-vevzte-esség számla előterjesztése és elfogadása.
 5. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése tárgyában.
 6. Uj igazgatóság és felügyelőbizottság választása.
 7. Esetleges indítványok.
- A részvényesek a mérleget 1942. dec. 5-től kezdve a társaság irodájában (Nagyvárad, Schlauch-tér 20.) megtekinthetők.
- A közgyűlésen résztvevők részvényeiket ugyanott a közgyűlés előtt legalább 5 nappal letenni kötelesek.
- Nagyvárad, 1942. november 25-én.
 Az igazgatóság

M. Kir. Állami Kórház Nagyvárad. 1699/1942.

Versenytagyálási hirdetés

A vezetés alatt álló nagyváradi m. kir. állami kórház részére 1943. évi január hó 1-től 1943. évi december hó 31-ig terjedő időre szükséges élelmiszerek és pedig: marha-, sertés-, borjúhús, zsír, hentesáruk, tojás, vaj, tejtermékek, liszt és egyéb érelemények, hüvelyesek, fűszer- és gyarmataruk, szárazított zöldség, továbbá kenyér, zemlye, valamint tisztító eszközök, gyógyszer, kötezerék és laboratóriumi cikkek szállításának biztosítására nyilvános versenytagyálást hirdetek.

Ajánlatok a nagyváradi állami kórház gazdasági hivatalába legkésőbb 1942. december 28-án, délelőtt 10 óráig nyújtandók be, ahol azokat 11 óraker ajánlattevők, illetve igazolt képviselőjük jelenlétében bizottságilag fogjuk felbontani.

A kiírás részletei, feltételek, különleges feltételek, ajánlati és költségvetési úrlap a kórház gazdasági hivatalában Nagyvárad, Horthy Miklós út 1. szám alatt naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve beszereshetők.

Bánatpénzt a közszállítási szabályzat 30. §-a értelmében kell letenni. Nagyvárad, 1942. december 11. Dr. Verzár István igazgató főorvos.

SZERKESZTOI UZENETEK

Többeknek. Nagyvárad. Következő számunkban közlünk üzeneteket németországi munkásoknak és a frontról hozzártatózóknak. Kísérjük figyelemmel ezt a számunkat.

Karácsonyi ajándéknak **Szántay** üzememből vegyen divatos **kalapot** Bazárépület, Színházoldal Javítás, tisztítás gyárilag

Megjelent Nagyvárad lakásbérleti szabályrendelete

Mire terjed ki a szabályrendelet? Hogyan kell kötni szerződést?

(Hatodik közlemény.)

A béremlés korlátozása
20. §.

(1) A határozatlan tartamu éves bérlet bérét csak az első bérleti évet követő, a határozatlan tartamu havi bérlet bérét pedig csak a hatodik hónap elteltét követő időre lehet emelni.

(2) Éves bérlet esetében a felemelt bér első esedékességétől számított egy év eltelté előtti időre, havi bérlet esetében pedig a hatodik hónap eltelté előtti időre a bért újból emelni nem lehet.

(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezései a bérlemény egy részének elbérletére nem vonatkoznak.

(4) Az első bekezdések rendelkezéseivel ellenkező megállapodás semmis.

III. FEJEZET.

A bérbeadó és a bérlő jogai és kötelezettségei.

A bérbeadónak, a házhazsonbérbeadónak, a házhazsonbérletnek és ezek meghatalmazottjának, továbbá a bérlőknek és a házfelügyelőnek nevét és lakását feltüntető jegyzék — A házfelügyelő lakását feltüntető tábla
21. §.

(1) A bérbeadó köteles a ház bejáratiánál vagy a kapualjban szembetűnő helyen állandóan olyan jegyzéket közzétenni, amely a bérbeadónak (a bérbeadótársaknak), a házhazsonbérbeadónak, a házhazsonbérletnek, továbbá a közös meghatalmazottnak (10. §.) és a házkezelőnek (56. paragrafus) a nevét és pontos lakcímét, minden bérlő, valamint a házfelügyelő nevét és lakásának közelebbi megjelölését könnyen olvashatóan feltüntetni.

(2) A bérbeadó köteles a házfelügyelő szolgálati lakásának (61. §.) (4) bekezdése aijtja mellett, szembetűnő helyen, könnyen olvasható „Házfelügyelő” felirású táblát alkalmazni.

A boltkapuzat és kirakatszekrény
22. §.

(1) A bérlő ipari vagy kereskedelmi célra vagy gyógyszerár vagy mozgófényképezem céljára bérlet helyiségnek külső falrészén az építészeti hatóság engedélyével boltkapuzatot (portálét) létesíthet és kirakatszekrényt alkalmazhat. A bérbeadó az engedélyhez szükséges bejegyzését csak alapos indokból tagadhatja meg.

(2) A bérlő a boltkapuzat és a kirakatszekrény létesítésekor, illetőleg alkalmazásakor köteles alkalmazkodni azokhoz az indokolt kívánalmakhoz, amelyet a bérbeadó kifejezésre juttat és a már meglévő boltkapuzaton és kirakatszekrényen jelentékeny változásokat csak a bérbeadó előzetes hozzájárulásával eszközölhet.

(3) A bérlet megszűnésekor a bérlő köteles a bérbeadó írásbeli kívánsá-

gára az általa létesített boltkapuzatot és kirakatszekrényt saját költségén elavoltítani és annak helyét jókarba visszaállítani.

ipari vagy kereskedelmi célra szolgáló helyiség bérbeadásának korlátozása.

A cég- és címtábla

23. §.

(1) Utára nyíló, ipari vagy kereskedelmi célra bérlet helyiség bérlője

mind a határozott, mind a határozatlan tartamu bérletét rögtöni hatállyal felmondhatja és a bérbeadótól a rögtöni bérlet felmondás következtében előállított káranak megtérítését követelheti ha írásbeli hozzájárulása nélkül szakmájához tartozó ipar vagy kereskedés gyakorlására a bérbeadó a bérleményt magábanfoglaló épületben ugyanarra az utcára nyíló helyiséget ad bérbé

(Folytatjuk.)

December 21-ig igényelhetnek szappant a külön szappanfejadagra jogosultak

Tudomására hozom azoknak a külön szappanjegyre jogosultaknak — gabonaellátottak, egészségügyi személyzet, 2 éven alóli gyermekek, — akik december havi szappanjegyeiket még nem kapták meg, hogy ezek igénylése, illetőleg átvétele végett f. hó 10—21. napjain jelentkezhetnek a városi Közélemezési Hivatalban (2. sz. szoba). Ezen napon túl december

havi szappanjegyet nem adnak ki.

Az igénylés benyújtása alkalmával be kell mutatni az igényjogosultságot igazoló iratokat, a gabona ellátottaknál fényképes igazolványt, a gyermekeknek pedig születési értesítőt, vagy keresztlevelet.

Nagyvárad, 1942. december 10.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Szombaton este, vasárnap d. u. és este: Bob herceg Szende Erzsébettel

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel Kovács Irén felléptével *Sybill* című nagyoperett kerül színpadra filléres helyarákkal.

Szombaton este A-bérletben *Bob herceg* című nagyoperett van a színház műsorán Szende Erzsébet, a kolozsvári Nemzeti Színház primadonnájának felléptével. A vendégművésznő partnerei: Márffy Vera, Telek Ica, Fajk Rózi, Daniss Győző, Márai Ede, Pákozdy Ferenc és Szabó Ernő.

Vasárnap délután és este rendezés helyarákkal. Hérlétszünetben ismét a *Bob herceg* kerül színpadra.

Hétfőn este *olcsó helyarákkal* Kovács Irén felléptével Strauss János legszebb muzsikája nagyoperettje a *Denevér* tölti be a színház műsorát. Jegyeiről ajánlatos előre gondoskodni.

Kedden este premier bérletben mutatja be a színház Táray Ferenc rendezésében és felléptével Hermann Bahr: *Koncert* című vígjáték-újdonosságát. Szerdán este A-bérlet, csütörtökön este hérlétszünet.

Péntek estétől a legmulatságosabb operett-újdonosság a *„Csak egy asszony van a világon* című kerül színpadra Da-

niss Győző rendezésében. Pénteken este premier bérlet, szombaton este A-bérlet, vasárnap este hérlétszünet.

Heti műsor:

Szombaton este: Bob herceg, A-bérlet.

Vasárnap délután és este: Bob herceg.

Hétfőn este: Denevér.

Kedden este: Koncert, premier bérlet.

Szerdán este: Koncert, A-bérlet.
Csütörtökön este: Koncert.

Bevonulási érmet kapott színházunk 7 tagja

Igen megtisztelő és értékes kitüntetésben részesült a Szigligeti színház hét művésze. A honvéd vezérkar főnökség munkájuk elismerésül az erdélyi bevonulási érmmel tüntette ki őket. A kitüntetettek névsora a következő:

Daniss Győző főrendező és felesége Padur Teréz, Márffy Vera, Szögi Arany, Benkő Béla, Berta András és Margittay Alajos.

Vitéz Tolnay Andor kassai színházvezető az erdélyi bevonulás előtt szervezte meg az u. n. frontszínházat, amely azután a visszacsatolás után két részlegben Tolnay Andor és Daniss Győző vezetésével bejárta Erdély összes helyiségeit.

A társulat tagjainak fáradtságát és lelkes munkásságát méltánolja a kitüntetés, amelynek átadása ünnepélyes külsőségek között a közeljövőben történik meg.

Arany Paskál premontrei tanár kitüntetése

A napokban irtunk a piaristák méltatásával kapcsolatban a magyar szerzetesek hazafüi érdemeiről. Most a Honvédségi Közlöny útján értesülünk, hogy Kormányzó Ur városunk értékes munkását, Arany Paskál premontrei kanonokot a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével tüntette ki. Örömmel üdvözljük Arany Paskált a szép kitüntetés alkalmából, annál is inkább, mert tudjuk, hogy magyar hazafüi érdemek tették őt méltónak a szép kitüntetésre. Városunkban nem olyan régen kezdte meg működését, de már is közmegebecsülést nyert. Akik Sopron megyében éltek valamikor, tudják, hogy Arany Paskál el nem múlt érdemeket szerzett a nyugati magyarság irányításában. Izzó hazaszeretete mindenütt ott volt, ahol érezte, hogy bátorításra, segítségére van szükség. A nyugati végeken szöktek Ausztriába a vörös banda vezérei és ott kísérelték meg a visszavágást is, hogy újból úszkálhassanak az élő magyarság közepén. De Arany Paskál az általa szervezett irredenta egyesület által őrt állott a nyugati vártán. S ennek az éberségnek köszönhető, hogy nagyon sok kommunisztát feltartóztattak szökési kísérletében. Amikor szabadságunk védelmére a lelkes ifjuság fegyvert ragad s siet a határookra, ott van közöttük a lelkes szavu pap, akit a nyugati végek Kapisztránjának neveztek s buzdítja, bátorítja őket s a magyarság szívébe kiáltja a magyar fájdalomt s szava nyomán ott lángol a szívekben: „Nem, nem soha!”

Ezzel az izzó lelkesedéssel nevelte éveken át a magyar tiszti nemzedéket is. A budapesti és pécsi honvédnevelő intézetben tanárkodott 1925-től 1941-ig. Ekkor rendjének szüksége volt rá s mivel szívvel-lellekkel premontrei, otthagyta a katonai pályát, hogy most itt Erdélyben szolgálja a magyar ifjuság nevelését. Mint pap és tanár azok közé tartozik, akik készséggel segítenek paptársaiknak a lelkek mentésében is. A kalocsai és főkép a pécsi egyházmegyében működött mint katonatanár s ha beteg lett valamelyik falusi plébános s ha ideje volt, készséggel helyettesítette. Nem akarjuk itt érdemeit méltatni csak e rövid jellemzést rá akarunk mutatni, hogy nem üres cím és üresen csengő medália Arany Paskálnak immár nyolcadik kitüntetése, hanem érdemes s a magyar nemzet iránti lelkes munka megérdemelt jutalma.

(—g. —s.)

Felhívás a kölestermelőkhöz

Ismételten felhívom a kölestermelők figyelmét, hogy a kölestermelésnek a háztartási és gazdasági szükségleten felüli részét minden termelő köteles a cséplés befejezését követő 15 nap alatt a Hombárnak (bizományosnak) beszolgáltatni.

Akik fenti kötelezettségüknek f. hó 15. napjáig eleget nem tesznek, azok ellen a beszolgáltatási kötelezettség elmulasztása miatt a kihágási eljárás indokoltanul folyamatba tétetem.

Nagyvárad, 1942. december 10.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

Márkás órák, ékszerek, disztárgyak

nagy választékban

Arany, briliáns, ezüst beváltás

Ora, ékszer, szakszerű javítás

Viktor Arpád szakképzett órák és ékszerész
Rákóczi-ut 3. Karik gyűjtők nagy választékban

Házhoz kézbesítik ki az új év első negyedére való közellátási jegyeket

A külterületek és a Hegyközség lakói a Ritoók Zsigmond utcai elemi iskolában kapják meg jegyeiket

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.329/1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az 1943. évi január hó 1-től 1943. évi március hó 31-ig érvényes cukor-, liszt-, kenyér- és zsírjegyek kiosztása tárgyában.

Az 1943. évi január hó 1-től 1943. évi március hó 31-ig szóló élelmiszerjegyek kiosztása alkalmával a rendező kiosztású 12 hétre szóló cukor-, liszt-, kenyér-, zsír- és petróleum-jegyek kerülnek kiosztásra.

Fentemlített élelmiszerjegyeket házról-házra a Közélelmezési Hivatal tisztviselői fogják a háztulajdonosok, illetve megbízottjaik részére kikézbesíteni. Kivételt képeznek az Őszi-telep és a Hegyközség lakossága, valamint a város külterületi részei.

A Hegyközség és külterületi részek lakossága, a Ritoók Zsigmond utcai elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeket.

1942. december hó 15-én:

Alsókörösoldal, Izabella, Dr. Székely István, Seregély, Csillaghegyi út, Tárnok, Felsőkörösoldal, Felsőgörögoldal, Csopakai út, Muskáti, Egreesy Gábor, Csandor, Bakoss Tamás, Apolló, Alsógörögoldal, Ostrom, Nagysötétág, Alsótörköllyméri út és Szanatóriumi út, továbbá a következő külterületi rész utcái: Avar, Anyos Pál, Benze, Berkovits Ágoston, Bogár, Bojtár és Bracey Sámuel utcák.

1942. december hó 16-án:

Méhes, Bakator, Uzsoki, Pipa, Kikelet, Felsőtörköllyméri, Tavasz, Vadvirág, Napugár, Széna út és Alsódorongos oldal, továbbá a következő külterületi rész utcái: Czárán Gyula, Csónak, Déva, Extrom, Éva, Gát és Gém-utcák.

1942. december hó 17-én:

Ceobán, Sövény, Mogyoró, Felsődorongos, Pengő, Cserfa, Tölgyfa, Kút út, Szület, Barack, Bolgár, Almás, Szilvás, Sáros, Kigyó, Ujperces, Bihari hágó út, Búza, Rozs, Órnagy, Ördögös és Százados utcák, továbbá a következő külterületi rész utcái: Gozdu, Gulyás, Hollás, Késmárk, Kolozsvári, Kőhánya és Kút utcák.

1942. december hó 18-án:

Wardi, Pályi út, Réti Károly, Melyások, Sztupa sikátor, Kadarka, Ritzkó, Érmelléki, Röntgen, Badacsony, Puttony, Szedő, Rác Mihály és az Aranyhegyi út, továbbá a következő külterületi rész utcái: Limanova, Lippa, Lőcsé, Lövölde, Lugos, Margit, Mező, Molács, Muhi puszta és Nagyenyedi utcák.

1942. december hó 19-én:

Ilosvai, Szép Ilona, Benedek Elek, Szent Gellért, Gyimes, Óvány, Hegyesy Márton, Gorove István, báró Jósika Miklós, Juhász Gyula, Koszori,

Homonna, Nagy Iccé, Petőfi Sándor, gróf Frigyes és Koch Róbert utcák, Korányi Frigyes, Semmelweis, Sip, Bölönyi Sándor, Kunz Aladár, Bosnyik, Hontérius Flórián, Galagonya és Szerencse utcák, továbbá a következő külterületi rész utcái: Nyitra, Pusztaszer, Radnay püspök, Rigómező, Rozgonyi Cecilia, Sellő, Sorompó, Szeben, Temesvári és Téglagyár utcák.

1942. december hó 21-én:

Golgota, Kálvária, Toborzó, Torockó és Úteg utcák, továbbá a következő külterületi rész utcái: Trencsén, Vaskőh, Váltó, Világos, Zápor, Zászlós és Zátony utcák.

1942. december hó 22-én:

Vörösmarthy utca, továbbá a következő külterületi rész utcái: Áldás, Dr. Bozók Alajos, Fényes Elek, Fővény, Gazdász, Oláhapáti út, Közforgalmi repülőtér, Tóth Mihály, Ürögdi út és Vucskies szászados utcák.

Az Őszi-telep és külterületi rész lakossága az Őszi-telepi állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fent említett élelmiszerjegyeket:

1942. december hó 15-én:

Akác, Alkotmány, Ambrus Zoltán, Almás vezér, Bajnok, Bánk bán, Berzei Dániel, Bulcsó vezér, Czenczi kertész, Csatlós, Csányi László, Darányi Ignác, Dávid Ferenc és Doberdó utcák, továbbá a következő külterületi rész

utcái: Gróf Apponyi Albert fasor, Bontod, Balogh Ádám, Bezerédy Imre és Beessenyei György utcák.

1942. december hó 16-án:

Ecsedi István, Eskü, Előd vezér, Ferdényi Ferenc, Gaál Mózes, Géza fejedelem, Hajdu vezér, Hét vezér és Himffy utcák, továbbá a következő külterületi rész utcái: Gróf Csáky István utca, Családvédelem és Csangor utcák.

1942. december hó 17-én:

Huba vezér, Isaszegi, Isonzo houvéd, Ipolyi Arnold, Janus Pannonius, József nádor és Katona József utcák, továbbá a következő külterületi rész utcái: Daru, Damjanich, Feceke, Fogoly, Galamb és Gönczy Pál utcák.

1942. december hó 18-án:

Keszthely Zoltán, Klebelsberg, Konty püspök, Kosztolányi Dezső, Kriza János, Kund vezér, Miklós és Nap utcák, továbbá a következő külterületi rész utcái: Gyöngygyök, Hadapród, Honvéd, Hattyu, Igló, Jávoroka Ádám, Dr. Jurisics Miklós, Kuti Lajos és Madár utcák.

1942. december hó 19-én:

Mester, Nefelejts, Nyár, Ond vezér, Pekár Gyula, Reviczky Gyula, továbbá a következő külterületi rész utcái: Mocsár, Prohászka Ottokár tér, Majláth Gusztáv tér, Lehel, Bulikovezky és Sándorffy József utcák.

1942. december hó 21-én:

Roham, Sipos Orbán, Székely hadozó, Taksony fejedelem, Tass vezér, Párkányi emlék utca, továbbá a következő külterületi rész utcái: gróf Tieza István ut, Solyom, Tilinkó, Wagner Richárd és Varju utcák.

1942. december hó 22-én:

Töhötöm vezér, Thököly, Tulipán, Tűzharcosok tere, Vadász, Vajdahunyad, Virág Benedek, vitéz Zágony Dezső és Őszi állomás, továbbá a következő külterületi rész utcái: Vitéz, Zrinyi Miklós és Vágóhid utcák.

Megállapították az egységes lábbeli-fajták termelői és fogyasztói árát

Fel kell tüntetni a cipőn a fogyasztói árát

A m. kir. Közellátásügyi miniszterium 97.961-X 3. s.-1942. számú rendelet alapján készített egyes lábbeli-fajták termelői és legmagasabb fogyasztói árát az alábbiak szerint állapította meg:

Az első számú táblázat a gyári (termelői) eladási ár, a második a kereskedői haszon, a harmadik pedig a legmagasabb fogyasztói árát jelenti.

Férfi magasszárú fűzős cipő, szeges, borjubarok fekete	32.50	7.—	39.50
Ugyanaz barna	32.90	7.10	40.—
Férfi fél fűzős cipő, szeges, borjubarok fekete	30.80	6.40	37.—
Ugyanaz barna	30.90	6.60	37.50
Füru magasszárú fűzős cipő borjubarok 31-34-ig szeges fekete	24.10	5.20	29.30
Ugyanaz 35-38-ig	27.30	6.—	33.80
Női fél fűzős, szeges borjubarok fekete	28.10	5.—	28.10
Leány magasszárú fűzős, szeges fekete lósevrő 31-34-ig	22.40	4.60	27.—
Ugyanaz barna	22.70	4.80	27.50
Leány magasszárú fűzős szeges fekete lósevrő 35-38-ig	26.10	5.50	31.60
Ugyanaz barna	26.50	5.50	32.—
Gyermek magasszárú fűzős cipő, fekete lósevrő 23-26-ig	14.90	3.10	18.—
Ugyanaz barna	15.20	3.10	18.30
Gyermek magasszárú cipő, fűzős, fekete lósevrő 27-30-ig	17.40	3.60	21.—
Ugyanaz barna	17.70	3.60	21.30

A termelői gyár vagy iparos köteles az árura alkalmazott függőcédulán vagy talphavésve, továbbá az átvett kereskedő számára kiállított számlán a fogyasztói árát feltüntetni.

A fenti termelői árak a detail kereskedő raktárába bérmentve beszállított lábbelikre minden levonás nélkül értendőek. A szállítási költségek és az utánvételi díj a termelői (iparos, gyár, üzeme) vállalatot terheli. A legmagasabb fogyasztói eladási árak, több közvetítő kéz bekapcsolása esetén sem emelkedhet.

Jelen rendelet 1942. november 28. napján lép életbe. A termelők által korábban lezámlázott, a kereskedők által már ténylegesen átvett és kifizetett típuslábbelikre a jelen rendeletben megállapított árak nem alkalmazhatók.

A jelen rendeletben foglalt árak ugyancsak a mechanikai (gépi) uton készült gyári, mint a félmechanikai és tömegtermelő kézműipari egységes cipőkre vonatkoznak.

Nagyvárad, 1942. december hó 7-én.
Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at

Rádiók, kerékpár részletek és kapható Pálffy J. KUHNE le-rakat
Mussolin-tér 16. Telefon 15-24

Készen kell tartani bemutatásra a ház nyilvántartó könyvét

Az élelmiszerjegyek a fent megjelölt helyeken naponta reggel 8 órától délután 2 óráig vehetők át a háztulajdonosok, illetve megbízottjaik által. Minden háztulajdonos, illetve megbízottja a jegyek átvételére köteles magával hozni a lakók hatósági nyilvántartását, valamint minden személy rendőrségi törzslapját, melyek felmutatása ellenében a háztulajdonos, illetve megbízottja átvetheti az 1942. évi január hó 1-től 1943. évi március hó 31-ig érvényes bíró élelmiszerjegyeket, melyeket 24 órában belül köteles a ház lakóinak átadni és a kisérijegyzekeken az átvett elemeket megjelölni. Minden esetleges időközben történt változás miatt az indokoltan át nem adott élelmiszerjegyeket a háztulajdonos, illetve megbízottja az alant sorrendben elismervény ellenében köteles visszaszolgáltatni Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalának.

Felhívom a háztulajdonosok, illetve megbízottjaik figyelmét, hogy az általuk kezelt ház nyilvántartó könyve bármikor a kézbesítést végző tisztviselőknek rendelkezésére álljon.

Egyben értesítem a város lakosságát, hogy a felezőamlások Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala osaládnév szerint a következő sorrendben fogadják el:

1942. december hó 28-án az A—K betűvel kezdődő nevek.
1942. december hó 29-én az L—R betűvel kezdődő nevek.
1942. december hó 30-án az S—Z betűvel kezdődő nevek.

Végül értesítem a város lakosságát, hogy a zöldszínű cukorutalványért darabonként 6 fillér, a piros és kékeszürke cukorutalványokért pedig darabonként 10 fillér térítés fizetendő.

A háztulajdonos, vagy megbízottja a fenti rendelkezések pontos betartásáért és az általuk átvett élelmiszerjegyek rendezettségű szétosztásáért büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

Nagyvárad, 1942. december hó 10-én.
Dr. Soós István, polgármester.

Legjobb minőségű női, férfi, gyermek cipők, legdivatosabb kivitelben

Fekete József cipőüzletében,
Szent László-tér, Sas-palota
Hócipők, hócs.zmák, halmcs.zmák!

Csütörtökön három csapatának bajnokságát ünnepli a NAC

Három NAC csapat őszi bajnokságát ünneplik meg. Kiosztják a NAC II és NAC ifjúsági csapatok múlt évadi bajnoki érmeit is

Amikor valami nagy munka után a jól kiérdemelt pihenés végett egy pillanatra megállunk, s számba vesszük a végzett teljesítmény értékeit, akkor talán már elfelejtettünk minden fáradságot, nehézséget, feledésbe megy a sok apróbb, nagyobb akadály, már nem fáj annyira, ha méltatlanság, vagy sérelem is ért bennünket, már rózsaszínek látjuk a világot, mert a célbaérés boldog tudata már nagyon magasan áll a kiesinyes dolgok felett.

A Nagyvárad Atlétikai Klub labdarúgó szakosztálya is, amikor f. hó 17-én, csütörtökön este összegyűlekez, hogy végzett munkájáról számot adjon, annak értékét számba vegye, az arra érdemeseket megünnepelje és megjutalmazza, már nem fog azokkal a nehézségekkel foglalkozni, amelyek lépten-nyomon elibe bukkantak, míg ideig ért, mert itt ezen az összejevetelen a kimutatható eredmény értéke mellett minden személyi torzsalkodás, minden emberi gyarlóság háttérbe szorul. Maga az a tény, hogy egy labdarúgó szakosztályban szereplő három koreoportu csapat közül mind a három egyszerre ünnepelhesse őszi bajnokságát, s kettő közülük a múlt évi bajnokság érmeinek is boldog tulajdonosa lehessen, alig fordulhatott

még elő a magyar labdarúgás történetében.

Ennek a tudatában készülődik a szurkoló tábor is erre az ünnepségre. Nagyvárad sportszerető társadalmá fogja ezen a kis házi ünnepségen megköszönni zöldfehér labdarúgó csapatának kimagasló teljesítményét. Ezen az összejevetelen lesz alkalma meggyőződni arról, hogy érdemes volt kitartani, érdemes volt bízni a vezetők hozzáértésében, becsületes jóakarátában és az együttes megbízhatóságában. Ezen az összejevetelen szerezhethet mindenki tanubizonyítást afelől, hogy a belső lelkiállás meséje merő kitalálás volt és soha sem volt jobb és bensőségesebb együttérző szellem a NAC-ban, mint most.

Az ünnepséget baráti vacsorával köti össze a rendezőség és ez úton is felkéri az érdeklődő tagokat, hogy részvételüket legkésőbb szerda este 8 óráig jelentésük be a NAC hivatalos helyiségében. A vacsorát étlap szerint szolgálják fel.

Ezzel a bajnoki ünnepséggel egybekötte nyílik meg a NAC klubhelyisége is, éppen ezért elvárja a vezetőség, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a tagok az összejevetelen. (k)

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétel, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

RÁDIÓ

VASARNAP, DECEMBER 13.

Budapest I.

7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Öszinte beszéd.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdeti Kovács Lajos dr. Sepsiszentgyörgyi lelkész.
10.00 Református istentisztelet a Káivini téri templomból. Igét hirdeti Muraközy Gyula lelképásztor.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet P. Omorovich Tamás mondja.
12.15 Levente-műsor.
12.55 Szvatkó Pál előadása.
13.10 Légierők fuvózenekara.
14.00 Operatársulatok. Olasz dalok.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
15.45 Karácsonyi Margit és Dóry József énekel. Kísér Farkas Jenő cigányzenekara.
16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
17.00 Könnyű zene — könnyű percek.
18.50 Hírek.
19.05 Wehmer Tibor zongorázik.
19.30 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.
19.50 Kolozvári bál. Színmű egy felvonásban. Irla Tabéry Géza.
20.15 Liszt: Mefisztó-kerítő.
20.30 Weörös Sándor és Jankovich Ferenc verseiből előad Apáthy Imre.
20.50 Szórakoztató zene.
21.40 Hírek, sporteredmények.
22.15 Dalok, táncok Rákóczi korából. — Előadja a Tárogató-négyes cimbalomkísérettel.
22.35 I. rész: Háborús dalok. — II. rész: Operatársulatok.
23.45 Hírek.

Budapest II.

11.15 Ifjúsági Énekkarok Kodály hangversenye.
12.15 Zenekari művek.
15.00 Radics Gábor jazz-együttese
16.00 A Székesfővárosi Zenekar.
18.00 Hajós Elemér felolvasása.
18.20 Zongorahármasok.
19.10 Makcsy Ferenc beszél Küküllő Jánosról.
19.30 Művészlemezek.

HÉTFŐ, DECEMBER 14.

Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Folyamérők fuvózenekara.
11.15 Verdi-lemez.
11.40 Bodnár István felolvasása.
12.10 A Rádiózenekar műsorából.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
15.20 Országos Postászenekar.
15.50 Szombathy Viktor tájrajza.
17.00 Magyar nóták.
17.50 Rádió a rádióról.
18.00 Az Operaház zenekara.
19.30 Hogyan készül a hegedű? A közvelítést vezeti Budinszky Sándor.
19.50 Magyar Revü Tánczenekar.
20.35 Mariatta Martola előadása.
20.45 A Budapesti honvéd ösztöndíjj zenekara.
22.10 Filmmuzsika.
22.45 Szórakoztató zene.

Budapest II.

18.40 Malcsiner Béla jazz-zongoraszmái.
19.05 Német nyelvtanítás.
19.35 Horusiczky Zoltán előadása.
20.25 A Bayreuthi Ünnepi Játékok zenekara.
20.45 Hindy Zoltán dr előadása.

KEDD, DECEMBER 15.

Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Rádiózenekar műsorából.
11.15 Csepreghi-Szaunai József énekel.
11.40 Divattudósítás.
12.10 A Mária Terezia I. honvédegyalozzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Vidák Sándor cigányzenekara.
15.20 Weidinger Ede szalonzenekara.
15.50 Gyermekdelután.
17.00 Részletek Kacsóh Pongrác műveiből.
18.20 Kittenberger Kálmán történetel az állatvilágból.
18.40 Berlini Filharmonikusok.
19.05 Közvetítés a Baross Szövetség székházából.
19.20 Tánczene.
19.50 Márkus Emilia visszaemlékezése.
20.20 Szórakoztató zene.
22.10 Sára Elemér cigányzenekara.
22.50 Graf von Gessler zongorázik.
23.20 Ilse Werner és Tino Rossi énekel.

Budapest II.

18.35 Kodály hangverseny.
20.40 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.

SZERDA, DECEMBER 16.

Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Szalonötös.

Keresztény magyar keresztény magyarnál vásárol

11.15 Berlioz-művek.
11.40 Zsoldos László elbeszélése.
12.10 Rendőrzeenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Illiczky László zenekara.
15.20 Gyermekeknek.
16.00 Kaszap István emlékezése.
17.00 Operatársulatok.
17.20 Illés Endre beszél Lőcséről.
17.40 Nánasey Megay Edéné zongorázik.
18.00 Honvédműsor.
19.05 Beszkárt-zenekar.
19.50 Bolgár-költők versei.
20.10 Keresztessy Mária énekel.
20.50 Tánczene.
21.20 Látogatás a pécsi Angsterorgona gyárban.
22.10 Rádiózenekar.
23.00 Magyar nóták.

Budapest II.

19.05 Kodály Zoltán 60 éves.
20.35 Olasz nyelvtanítás.

Férfiruhák, használtakat egjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használatruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket vesznek. Haslinger ékszerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

Fajalmák olcsón beszerzhetők. Szacsvay-utca 17. pincében. — Ugyanott üres iadák eladók. 524

Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárol Farján János ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladó regénytár. Dr Baditz Miskolc 159

Briliánsot, aranyat, ezüstöt vesznek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Kicsit használt csikó bunda kisebb alakra olcsó áron eladó. Érdeklődni: Ginzery Kálmán üzletében, Sas-palota 23. 522

ELADÓZ darab nagyméretű Meidinger rendszerű vaskályha (templomok, színházak, báltermek fűtésére alkalmasak) teljesen jó és használható állapotban. Érdeklődni lehet a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában Mussolini-tér 10. sz. 534

Tölgya ebédli, fekete delutáni ruhák eladók. Rimanóczy-u. 7. III. emelet 10. 532

Veszek régi arany, ezüstpénzt, érmet. Címét „Regipénz” jellegre kiadoba kérem. 535

Papírvágógépet héblj vagy kerekést vesznek. Braun. Pável-u. 18. 528

Ingatlan

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össitelep. Bajnok-u 13. 373

Veszek kisebb magánházat, kedvező fizetéssel, Olasz vagy Ujvárosban. Cím a kiadoban. 529

Eladó a város közelében egy katasztrális szőlő lakással, ára 9000 pengő. — Másik 2 szobás azonnal beköltözhető új ház, ára 16.000 P. Püspökiuton 2 szobás üzletház nagy kerttel, ára 10.000 P. Tatayné. Szigligeti-u. 12. 526

Állást nyec

Kifutót felveszek. Kiss ékszerész. Jókai M.-u. 28. 527

Keresünk azonnalra takarítónőket lehetőleg hosszabb gyakorlattal és egy vezető, illetve felügyelő takarítónőt. Hungaria kávéház. 532

Állást keres

Házmesteri állást keres fiatal házaspár. Címét a kiadoba kérnek. 497

Jól főző fiatal nő mindenesték ajánlkozik azonnalra. „Szorgalmas” jellegre Szent István-tér 5 516

Kezdő gyorsgépíró állást keres. Cím a kiadoban. 521

Oktatás

Okleveles tanár vállalja 1—2 magán és rendez tanuló előkészítését. Beöthy Ödön-u 42. 539

Hűlőfélé

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Tökéstárs, keresztény kerestetik jóforgalmu vidéki vámörli és olajmalomhoz. Cím a kiadoban. 523

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab műszerésznel, Kossuth-utca 5.

Kölcsönt előnyös feltétel mellett folyósít „Hitelszövetkezet”, Bethien István-u. 6. 525

Nagypiac közelében üzlethelyiség raktárral együtt, esetleg külön is kiadó, ipari üzemek is megfélék. Cím a kiadoban. 531

Kávéházakban és vendéglőkben kérj a MAGYAR LAPOK-at.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Feltalás kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.